

Компании ▶ 14
Търгът за
"Кремиковци"
е пред провал



Новини ▶ 8-9

Строителството
отбеляза нови
20% спад



pari.bg
Пари

Понеделник

13 септември 2010, брой 173 (4984)

USD/BGN: 1.53700

▼ -0.08%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.27250

▲ +0.08%

Българска народна банка

Sofix: 391.59

▼ -0.17%

Българска фондова борса

BG40: 110.86

▼ -0.37%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

НОВИТЕ БАНКОВИ СТАНДАРТИ ЩЕ ДОНЕСАТ ПО-ВИСОКИ ЛИХВИ И СЛИВАНИЯ

Световните финансови лидери се събраха в швейцарския град Базел, за да въведат по-строги регулации за банките. Стандартите Базел III предизвикаха опасения за по-бавно излизане от кризата ▶ 10

Тема на деня ▶ 4-5



Осигурителните
прагове остават
замразени
през 2011 г.

Компании ▶ 12-13



Свободните
акции станаха
водец
критерий за
влизане в Sofix

Тенденции ▶ 19



Половината
български
фирми трудно
събират
вземанията си

2 РЕДАКЦИОННА



Печеливш
Стефан Елоп



Новият изпълнителен директор на Nokia се казва Стефан Елоп. На 21 септември той официално ще смени предшественика си, финландец Оли-Пека Каласвуо, който не успя да се справи с конкуренцията на пазара на смартфоните, където Nokia непрекъснато губи позиции. Канадецът Стефан Елоп досега оглавяваше бизнес подразделението на Microsoft.

Погробиности на стр. 15



Губещ
Гейр Хорде



Бившият исландски премиер Гейр Хорде ще бъде изправен пред специален съд заради икономическата криза. Той ще бъде обвинен за нехайство, довело до крах на исландската банкова система през 2008 г. Този извод се съдържа в доклад, изготвен от специално назначена парламентарна комисия. Същите обвинения ще бъдат повдигнати и на трима министри от кабинета му.

Мнения

► По темата „Ваканционните имоти у нас са най-засегнати от кризата“. А къде останаха българските купувачи? Къде са нисколикхвените заеми, данъчните преференции за млади семейства, за първо жилище и т.н.? Бетонните купчини по морето трябва да се съборят и да се строи ниско, с повече зеленина и със съответна инфраструктура.

-брей

► По темата: „БТПП видя скрити данъци в проектобюджет 2011“. Цялата бюджетна пасмина да си плаща сама осигуровките при сега определените им заплати и бюджетът не само ще се напълни, но и ще прелива!

костов

Коментар



► Пилотът на Ferrari Фернандо Алонсо спечели Grand Prix на Италия на пистата Монца край Милано. Българският министър на икономиката не остана за самото състезание

СНИМКА REUTERS

Правителството вече плаща за Формула 1

Министърът на икономиката, енергетиката и туризма Трайчо Трайков се срещна с президента и главен изпълнителен директор на Формула 1 Бърнард Екълстоун. Според съобщението на министерството (МИЕТ) „г-н Екълстоун е проявил интерес към идеята и е поел ангажимент да дойде в България в следващите седмици, за да се запознае с проекта“.

Преди 9 години, когато Симеон Сакскобургготски влезе с летящ старт в българската политика, често медиите и бившият цар се разминаваха в диалога. В редките случаи, когато диалог все пак имаше, нямаше разбиране. Сакскобургготски говореше с неразгадаеми за повечето хора в България изрази, които всъщност бяха заучени фрази от западния етикет. Когато в България ни споменат някоя огромна глупост, ние казваме „Да бе, да!“. Когато в западния свят им споменат някоя огромна глупост, те казват „Това е една много интересна идея, може да се обсъди“. С което западните хора смятат разговора и темата за приключени.

Изразът „г-н Екълстоун е проявил интерес към идеята“ може спокойно да бъде преведен с българското

Иван Бедров
ivan.bedrov@pari.bg



„Представителите на българското правителство няколко пъти декларираха, че нито един лев от бюджета няма да отиде за осъществяването на идеята“

„Не ме занимавайте с глупости!“. Всъщност новината от Grand Prix на Италия на пистата Монца няма

нищо общо с България. На пистата край Милано президентът на Формула 1 Бърни Екълстоун и организаторът на бъдещото състезание в Рим Маурицио Фламини подписаха 5-годишен договор. Вечният град очаква болидите да се състезават по улиците му още след две години. И въпреки че Рим не е Доброславци и Италия не е България, организаторите в Италия са зарижени за бъдещото финансиране на състезанията. Това е новината и това е разговорът на тема Формула 1 от уикенда. Има ли проект, има ли пари, има ли смисъл - тези въпроси си задават там, но тези въпроси се оказват незначителни, когато стане дума за идеята „Формула 1 в България“.

Представителите на българското правителство няколко пъти декларираха, че нито един лев от бюджета няма да отиде за осъществяването на идеята. Министър Трайчо Трайков направи така, че това твърдение вече се превърна в лъжа. България вече плаща за фикс идеята на някои хора. Пътуването на Трайков до пистата Монца е платено с пари на данъкоплатците. Резултатът от тази „инвестиция“: г-н Екълстоун бил проявил интерес. И понеже в нашата професия трябва да допус-

каме дори и най-невероятните вероятности, допуснахме и следното - че Бърни Екълстоун толкова много е проявил интерес, че дори е финансирал пътуването на българския министър. Надеждата ни бързо изчезна: „Министърът винаги пътува на разноски на министерството“, каза за в. „Пари“ по този повод Димитрина Христова, ръководител на пресслужбата на МИЕТ.

Така харченето на вашите пари за едно хрумване вече започна. Сумата за едно пътуване до Милано може и да не е огромна, но тази командировка може да бъде само началото и затова е важна.

Когато сътвориха международния скандал с т.нар. шейхове, представителите на българското правителство се оправдаха, че били подведени от Румен Петков. По-късно близкият до Румен Петков председател на Българската федерация по мотоциклетизъм Богдан Николов дори публично се извини на правителството за подвеждането. Пътуването на министър Трайчо Трайков обаче показва едно: или има още задкулисни договори, или на правителството просто все още му е много приятно да бъде подвеждано.



pari.bg Топ 3

1 Държавата със сигурност ще трябва да плаща за Формула 1. Феноменално е, че тя се прави от мотоциклетната федерация

2 Плащанията в брой над 5000 лв. спират в края на годината. Правителството ще прави промени в няколко закона, за да ограничи сивия сектор в икономиката

3 Google смени системата си за търсене. Компанията промени начина на търсене, очакват се изменения и в рекламата

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп АД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
lapostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
satanasova@pari.bg
УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ
Лилия АПОСТОЛОВА
Ричард КЛЕГ
Стефан НЕДЕЛЧЕВ

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg
ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филпа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Мила КИСЬОВА - 4395863
mkisiova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
dcherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
kyaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395845
ani.kodzhaivanova@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
gandreev@pari.bg
Мирслав ИВАНОВ - 4395867
mivanov@pari.bg
Аманас ХРИСТОВ - 4395818
ahristov@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
ggeorgiev@pari.bg
Нюколема ЦВЕТКОВА - 4395876
ncvetkova@pari.bg
ТЕНДЕНЦИИ
Бяня ВАЧЕВА - 4395866
bvacheva@pari.bg
Радостина МАРКОВА - 4395866
rmarkova@pari.bg

Христо ЛАСКОВ - 4395866
hlaskov@pari.bg
Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Радослава ДИМИТРОВА - 4395823
rdimitrova@pari.bg
PARI.BG
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
mveromirova@pari.bg
Излука ФИЛИПОВА - 4395867
iphilipova@pari.bg
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
epulcheva@pari.bg

Марина УЗУНОВА - 4395864
marina.uzunova@pari.bg
ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
mangelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

” Няма друго правителство за 20-те години преход, което да е имало такъв комфорт и за такъв период да не е подлагано на вот на недоверие

► Михаил Миков, генерал от БСП



Число на деня

9.14

► процента е безработицата през август, сочат данните на Агенцията по заетостта. В Бюрата по труда са регистрирани 338 500 безработни, като почти 27 хил. са новорегистрираните за месеца **Повече на стр. 9**

Цена на истината

Анализът на сделката с външния дълг ще е готов след три месеца

Независими експерти трябва да направят оценка на ефекта от замяната на част от дълга

Ефектите от сделката с външния дълг на финансовия министър в правителството на НДСВ Милен Велчев може би най-накрая ще бъдат изяснени. Правителството на ГЕРБ обеща резултатите от анализа да са готови до края на годината. Според критиците на финансовата операция загубите за осем години може да достигнат и над милиард евро. Единствено в НДСВ продължават да твърдят, че реструктурирането на външния дълг е донесло само ползи на България.

Страничен поглед

Външни на Министерството на финансите експерти ще правят анализ на сделката с външния дълг, съобщи финансовият министър Симеон Дянков. Той лично се ангажира, че когато проверката приключи след три-четири месеца,

ще предостави резултатите на Народното събрание, а засегнатите лица ще бъдат уведомени. През 2002 г. Милен Велчев и неговият заместник Красимир Катев замениха брейди облигации на стойност 1.327 млрд. USD в глобални облигации в евро и долари. В края на същата година последва втора замяна. Обявената от царското правителство цел е намаляване на външния дълг. Още тогава операцията беше остро критикувана от икономисти и от опозицията. Въпреки това тя беше одобрена от парламента, а президентът отказа да наложи вето с мотивите, че “операцията по външния дълг е израз на осъзнатата от всички необходимост от неговото оптимално реструктуриране и осигуряването на повече възможности от досегашната пасивна стратегия. Негативите от евентуалното връщане на Закона за ратификация и забавянето на вече започналата операция биха били твърде сериозни за българската икономика” (прессъобщение на президентството от 18 март

2002 г.).

Години закъснение

В края на мандата на правителството на НДСВ, или иначе казано, по време на предизборната кампания за вот през 2005 г., сделката с външния дълг беше остро критикувана от наследника на Милен Велчев Пламен Орешарски. След това обаче темата заглъхна, понеже се наложи БСП да управлява в коалиция с НДСВ. Въпросът отново беше повдигнат в края на миналата година, когато представители на Синята коалиция поискаха независими икономисти и експерти да анализират замяната на дълга, а през април тази година парламентът одобри проверката. В петък Симеон Дянков обясни, че тя се е забавила заради реструктурирането на Агенцията за икономически анализи и прогнози през юни. Министерството вече е събрало всички необходими данни и е избрало независимите експерти, които да участват в изработването на анализа.

Филипа Рагионова



► Според досегашни оценки загубите от операцията на Милен Велчев варират между 300 млн. и 1.4 млрд. EUR

СНИМКИ ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Странни притеснения



► Поддръжници на Алексей Петров поискаха делото срещу него да се гледа публично. Преди месец те основаха граждански комитет в защита на бившия служител на ДАНС, известен още като “Трактора”. Той беше арестуван при акцията “Октопоз”, но след последното развитие по делото може да се окаже, че връзката му с престъпната група не може да бъде доказана. Пресконференцията дадоха (от ляво на дясно) бившият футболист Петър Курдов, Донка Митрева, сестра на “винената царица” Роза Георгиева, адвокатът на Петров Румяна Рагкова и Дария Крачунова, която твърди, че му е личен сътрудник

От гъжд на вятър

Президентът свиква КСНС за стратегията за сигурност

Президентът свиква Консултативния съвет за национална сигурност за стратегията за национална сигурност, подготвена от правителството. Според съобщението на президентството вътрешният министър Цветанов трябва да представи доклад за стратегията, която беше публикувана на сайта на Министерския съвет още на 3 юни и е публичен документ.

От пресцентъра на Министерството на вътрешните работи обясниха пред си е на президента и не им е известно да е имало комуникация с вътрешния министър. От президентството пък просто напомниха, че свикването на

съвета е в правомощията на държавния глава и той трябва да го прави по закон. Не е известно какви точно са притесненията на Първанов по отношение на документа.

Според закона за КСНС такъв трябва да бъде свикван регулярно на всеки три месеца и по преценка на президента може да има извънредни заседания. Последното обаче е точно отпреди година - 14 септември 2009 г., когато Георги Първанов изрази притеснение за усвояването на еврофондовете. Нередовното свикване на КСНС често е било повод на политици да обвиняват Първанов в нарушение на закона.

Филипа Рагионова

Осигурителните прагове

Оживлението в икономиката не е достатъчно за покачване на минималните доходи през 2011 г.

В повечето икономически браншове минималните осигурителни прагове за 2011 г. ще останат на нивата от тази година. Там, където има увеличение, то ще е символично. Това става ясно от преговорите между работодатели и синдикати, които вървят усилено. На 14 септември се очаква да бъде постигнато споразумение. В два сектора вече има договореност.

Машиностроене

Въпреки все още трудната ситуация фирмите от машиностроенето ще вдигнат леко минималните осигурителни прагове за следващата година. Увеличението е в рамките на 4 до 6-7%, като най-високо е за фирмите, които произвеждат машини и оборудване и при леенето на метали.

Миналата година бе подписано споразумение през 2010 г. да няма ръст на минималните осигурителни доходи, припомня Илия Келешев, председател на Браншовата камара по машиностроене. Кризата силно сви броя на заетите в бранша - от 132 848 души до 95 хил. Най-голямо е намалението в подсектора „Производство на метални изделия без машини и оборудване“ - от 69 412 души на 40 322, а при „Производство на машини и оборудване“ - основният подсектор на машиностроенето свиването е от 39 442 на 30 889 души.

От началото на тази година обаче има оживление най-вече при експортно ориентираните фирми, като производството на машини и оборудване се е увеличило с около 20%. „Не при всички фирми от подсектора обаче има растеж, а и тези, които работят сравнително добре, нямат увереност за бъдещето“, каза Келешев. Поръчките им са за 2-3 месеца напред. При другите подсектори увеличението е по-малко или е символично, а при отделни фирми застоят продължава. Въпреки че в отделни предприятия има увеличаване на броя на заетите с по 20-30 души, например в „ЗММ“ АД, Сливен,

Искаме задръжане на осигурителните прагове, защото все още много фирми продължават да изпитват затруднения

Иончо Пеловски,
Браншова камара
на химическата индустрия

Мила Кисьова
mkisiova@pari.bg



Броят на заетите в индустрията се запазва на нивото от миналата година. С по-малко хора сега се произвежда повече продукция

„Капрони“ АД, Казанлък“, „ЗММ-Стомана“ АД, Силистра, „Цератицит България“ АД, Габрово, като цяло броят на заетите в сектора се задържа на нивото от началото на тази година. С по-малко хора сега се произвежда повече продукция, казват от камарата. Това е причината статистиката да отчита 5-6% растеж на размера на заплатите през първото полугодие на 2010 г. в сектора. Аргумент, който синдикатите не пропускат да подчертават при преговорите за по-високи осигурителни прагове.

Дървопреработване

Браншовата камара на дървообработващата и мебелната индустрия също е приключила преговорите, от които става ясно, че до година минималните осигурителни прагове ще бъдат увеличени между 20 до 50 лв. за отделните категории работници.

Отчитаме, че официалната статистика за първите пет месеца на тази година показва леко нарастване на заплатите в сектора, заяви Калин Симеонов, председател на Браншовата камара по дървообработваща и мебелна индустрия. Миналата година фирмите, членове на камарата, също се съгласиха да вдигнат леко минималните нива на осигурителните доходи. Най-големите притеснения на предприемачите са как да задържат квалифицираните си работници и дали ще издържат на по-високите нива на заплащане. Проблемът най-вече е в производството на мебели, защото в дървопреработването вече може да се каже, че кризата е преодоляна, казва Симеонов. Появява се обаче нов проблем - редица предприятия, които бяха съкратили персонал и почти бяха затворили, сега не може да организират ново производство и не

може да изпълнят поръчките. В мебелното производство пък се засилва сивият сектор. Работодателите се оплакват, че извън работно време техни работници изработват мебели по гаражи, като отклоняват поръчки на фирмата.

Без промяна

По-голямата част от индустрията обаче няма възможност да вдига осигурителните прагове. Така например вече втора година минималните нива в металургията остават замразени. Данните на статистиката за заплатите през първите пет месеца на тази година показват съвсем слаб ръст и смятаме, че това не е основание за вдигане на осигурителните прагове, коментираха от Българската асоциация на металургичната индустрия.

Производителите на безалкохолни напитки също ще преговарят със синдикатите да няма промяна. Това се отнася и за браншовете от хранително-вкусовата промишленост. Потреблението на безалкохолни напитки е спаднало с 5%, с толкова е намалал броят на осигурените лица и на осигурителните доходи, заяви Милчо Бошев, председател на браншовата асоциация. Анкета, направена сред членовете ѝ, показва, че голяма част от тях съкращават персонал и замразяват заплати през тази година. Миналата година също настоявахме да няма увеличение на осигурителните прагове, но не постигнахме съгласие със синдикатите и тогава ни бяха начислени административно 2.2% отгоре, припомня Бошев.

Членовете на Браншовата камара на химическата индустрия също настояват за запазване на нивата на минималните осигурителни доходи. Причината е, че както има фирми, които вече дръпват напред, така има и такива, които продължават да изпитват проблеми заради кризата, обясни за в. „Пари“ Иончо Пеловски от браншовата камара. Докато при крупнотонажните производства като соди, горива и торове има много високи осигурителни прагове, в преработката на пластмаси и каучукови изделия са два пъти по-ниски.

Точно тези производства са изключително чувствителни към вдигането на минималната работна заплата, за което настояват синдикати и социалният министър. Ако тя стане 270 лв., за много икономически сектори ще се наложи преговаряне на осигурителните нива.



► Машиностроителната индустрия първа договори осигурителните прагове за персонала

По-високите нива - мярка



► Вдигането на осигурителните прагове е най-голямата мярка срещу сивата икономика, каза Валерия Жекова, председател на Българската асоциация на производителите и износителите на облекла и текстил

В текстилния сектор плащането на ръка е голям проблем за фирмите на светло

Увеличението на минималните осигурителни доходи за някои фирми е добре дошло, защото това означава повече техни нелоялни конкуренти да излязат на светло. Това е мнението на членовете на Българската асоциация на производителите и износителите на облекла и текстил. Подобно становище обаче не се споделя от останалите бизнес организации в този бранш. Разминаването на становищата е било причината

НЯМА ДА РАСТАТ

► Отрасъл Машиностроене

Минимални осигурителни доходи 2011 г. (в лв.)

Категории персонал	Леене на метали	Производство на метални изделия	Производство на машини и оборудване	Производство на турбини и двигатели	Производство на транспортни средства
Ръководни служители	670	570	700	780	770
Аналитични специалисти	440	385	460	510	520
Приложни специалисти	420	365	410	510	470
Администрация	300	280	300	410	300
Квалифицирани работници	370	335	410	440	500
Оператори на машини и транспортни средства	390	335	410	440	400

Верижна реакция при ръст на минималната заплата

Съветът по развитие към правителството ще вземе решение



► **Всяко по-рязко вдигане на минималната заплата води до по-високи социални плащания, каза Димитър Бранков, зам.-председател на БСК**

Много предприемачи са притеснени дали наистина до края на годината ще се вземе решение за вдигане на минималната работна заплата в страната от 240 на 270 лв. За немалка част от икономическите дейности това ще доведе до корекции в минималните осигурителни доходи, които сега се договарят със синдикатите.

Дори и тези индустрии, при които нивата на осигурителните прагове са доста по-високи от минималната работна заплата, ще се наложи да се съобразят с нейното покачване, за да запазят съотношението.

В химическата индустрия ефектът от вдигането на минималната работна заплата ще бъде най-голям в преработката на пластмаси и каучукови изделия, където възнаграждението са сравнително ниски. Ако минималната работна заплата стане 270 лв., това ще доведе до верижна реакция на вдигане на всички заплати, за да се получи диверсификация между най-ниско квалифицираните работници и по-квалифицираните, казва Йончо Пеловски от Браншовата камара на химическата индустрия.

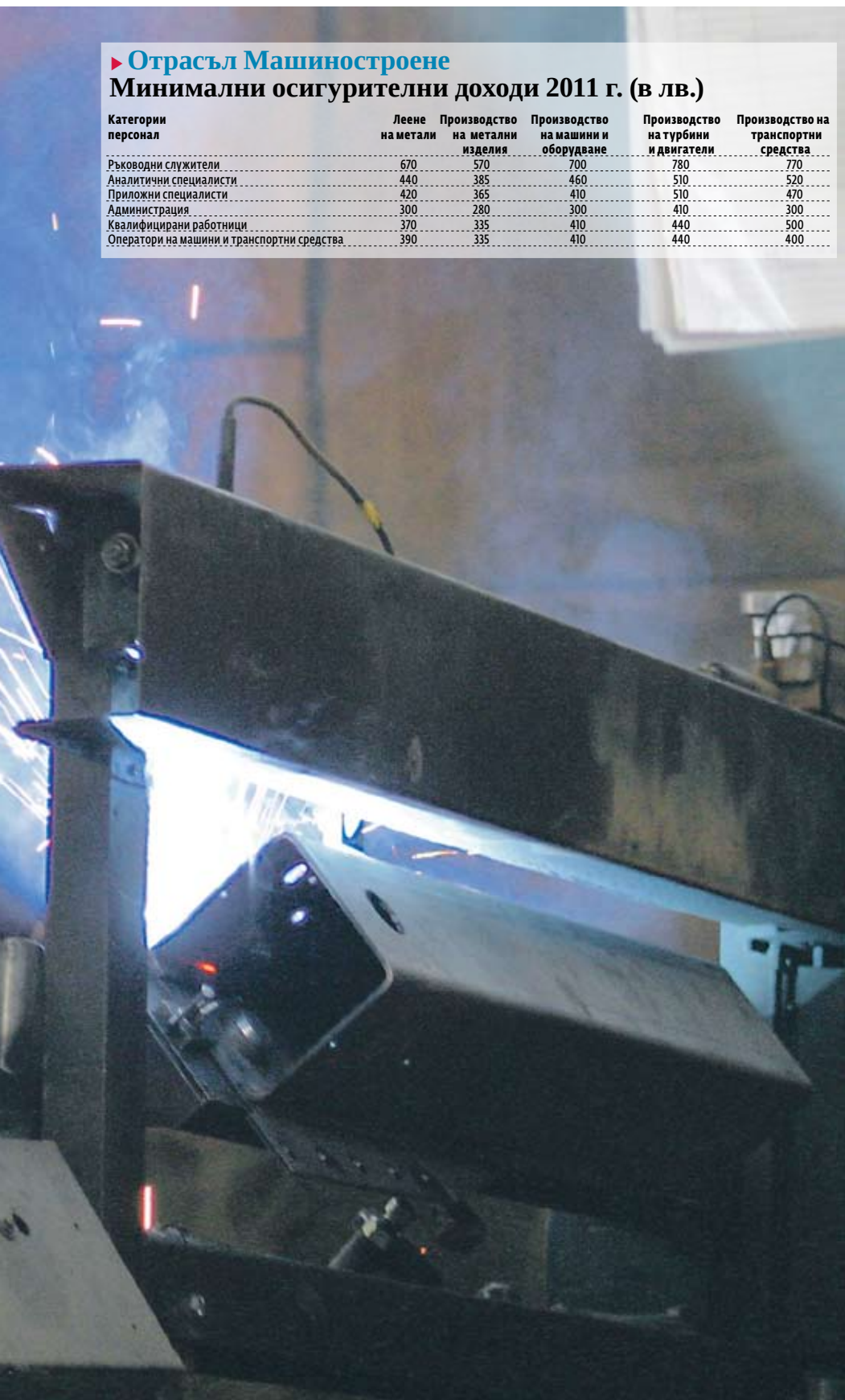
Вдигането на МРЗ поощрява ниската интензивност на труда - заплаща се нещо, без непременно то да е изработено, казва Валерия Жекова от БАПИОТ. Ако обаче се вдигне минималният осигурителен доход, работодателят ще има интерес да накара работника да си го изработи, допълва тя.

Всяко по-рязко вдигане на минималната работна заплата и минималните осигурителни доходи води до по-високи социални плащания, в това число и минимални пенсии, което пък ще доведе до още по-голям дефицит в Държавното обществено осигуряване, казва Димитър Бранков, зам.-председател на БСК.

Съветът по развитие към

Министерския съвет ще вземе най-правилното решение за размера на минималната работна заплата догодина, заяви министърът на труда и социалната политика Тотю Младенов. Това той обясни по повод липсата на единно мнение между отделните министри в кабинета. Министрите на финансите и на икономиката вече коментираха, че в условия на криза вдигането на минималната работна заплата не е добро решение. Социалният министър обаче споделя становището на синдикатите, че тя трябва да се увеличи, за да може възнаграждението след приспадане на данъци и осигуровки да надхвърли линията на бедност у нас.

Мила Кисьова



годоина. Те ще бъдат увеличени с 20 до 50 лв. за различните категории

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

срещу сивата икономика

през миналата година да не се постигне съгласие за минималните осигурителни прагове. За това на фирмите от сектора е било наложено административно увеличение на праговете с 2.2%.

Без осигуровки

Доплащането на заплати на ръка, без осигуровки и данъци, удря много по конкурентоспособността на изрядните фирми, които са изцяло на светло и каквито са членовете на БАПИОТ, казва председателят на асоциацията Валерия Жекова. В БАПИОТ членуват 250 компании, докато в сектора броят им е около 2000.

Вярно е, че има произво-

дители на облекла, чиито заплати наистина са около минималните осигурителни прагове, и за тях ще бъде трудно да ги вдигнат, но това пък е проблем на управителното тяло на тези фирми дали да продължат да развиват този бизнес, смята тя. Понякога и 20-30 лв. повече се оказват решаващи един работник да напусне работодателя си, който го осигурява на пълна заплата, и да предпочете друг работодател, който обаче не плаща всички осигуровки.

Очаквания

Според Жекова вдигането на осигурителните прагове е най-добрата мярка за бор-

ба с неформалната заетост. Смятаме, че задължението за плащане на заплатите само по банков път, както и ограничението за плащане в брой до 5000 лв. не са решение на проблема със сивия сектор, казва тя. Според нея подобна мярка няма да премахне плащането на заплати на ръка в по-малките предприятия.

А конкуренцията за работна ръка в текстилния сектор отново започва да се изостря. Имаме свръхпредлагане за сезон Есен-зима и добри прогнози за Пролет-лято 2011, така че ще ни трябва работна ръка, казват от асоциацията.

Мила Кисьова

Пари

Дискусионен форум

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И ПЕРСПЕКТИВИ ПРЯКО ЗАСТРАХОВАНЕТО В БЪЛГАРИЯ

16 септември 2010 г.,
9:30 ч.,
Гранд Хотел София,
зала Триадница I

► Докога автомобилното застраховане ще е двигател на българския пазар

► Ще се свие ли още пазарът след въвеждането на косвен данък от 2%

► Готови ли са компаниите за новите европейски регулаторни рамки - Директива Платежоспособност II

► Застраховане на финансови рискове

За информация и регистрация: 02/ 4395 848, 02/ 4395 850
или e-mail: mvarbanova@pari.bg и http://events.pari.bg

С подкрепата на: **coface BULGARIA**

Медийни партньори:

econ.bg
деловият портал

EBF
BUSINESS TV

INSURANCE.BG
Когато застраховането е избор

Армеец
ЗАСТРАХОВАТЕЛНО
АКЦИОННО ДРУЖЕСТВО
www.armeec.bg

Борисов и ГЕРБ се обърнаха срещу ДДС плановете на Дянков

Новият размер на данъка ще е 9% и вероятно ще влезе в сила след летния туристически сезон на 2011 г.

Уеднаквената ставка за ДДС в туризма най-вероятно ще бъде в размер на 9% и ще влезе в сила от края на следващия летен туристически сезон. Това е максималният размер на ставката, за който настояват депутати от парламентарната група на ГЕРБ. Тази цифра подкрепи и премиерът Бойко Борисов и добави, че властта ще се съобрази с мнението на туристическия бранш. Първо обаче експертите трябва да приключат с консултациите. С това на практика и депутатите, и Борисов се обърнаха срещу финансов министър Симеон Дянков. Самият той отговори с думите: "Темата се обсъжда и предложенията ще дойдат от мен".

В подкрепа на бранша

Депутати на ГЕРБ от туристическите региони на страната участват активно в разговорите с работната група на Министерството на финансите, която обсъжда изравняването на данъка за организирани и неорганизираните групи туристи, както и поиска Европейската комисия.

Предложението за 9% ДДС в туризма е в рамките на исканията на туристическия бранш, който настоява уеднаквената ставка

да бъде в диапазона между 7 и 10%. Министерството на финансите е на мнение, че туристическите услуги трябва да се облагат с 14%, а министър Дянков категорично не одобрява вариант, по-нисък от 10%.

Отсрочка

Новият размер на данъка вероятно ще бъде въведен след края на следващия туристически сезон, а не от началото на идната година, както настояваше финансовият министър.

Депутатите от ГЕРБ са против новата ставка да влезе в сила от 1 януари 2011 г., защото в момента туристическите организации вече договарят пакетите за следващата година на старите цени. „За няколко месеца не е редно да объркваме бизнеса на туроператорите“, каза и министър-председателят. Туроператорите първоначално поискаха изменението да влезе в сила в началото на 2012 г. От Брюксел обаче са отговорили на запитването, че не е възможно подобно отлагане.

Намиск от Брюксел

Преди дни финансовото министерство съобщи, че е получено писмо от Европейската комисия, в което се настоява България да изравни ставката на ДДС в туризма. В момента тя е 7% за орга-



► Егните искат 10, другите искат 8. Мисля, че 9% е добре, обясни в парламента Бойко Борисов

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

низирани туризъм и 20% за индивидуален. Комисията счита това за неравнопоставеност, която може да бъде и санкционирана. От уеднаквената ставка ще спечелят

най-вече индивидуалните туристи, които сега плащат повече заради три пъти по-

високия ДДС от този за организираните групи.

Ани Когжауванова

Данъчните промени ще повишат цените на продукцията



► С 10% ще поскъпне продукцията на големите компании, смятат от Съюза на счетоводителите

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Необходимост Счетоводният закон има нужда от промени

► От Съюза на счетоводителите коментираха, че трябва да се предприемат

спешни промени в Закона за счетоводството, защото:

► в този вид той не урежда статута на счетоводната система;

► позволява развитието на сивата икономика и нарушения в отчетност-

та;

► не посочва нивото, на което една фирма има право да изнася счетоводните си дейности към счетоводни къщи;

► не констатира кой може и кой не може да е съставител на финансови отчети.

Според счетоводителите те ще отблъснат и чуждестранните инвеститори от България

Цената на продукцията на фирмите значително ще се оскъпи, ако бъдат приети предложените от Министерството на финансите промени в Закона за корпоративното подоходно облагане. Според счетоводители промяната в амортизационните норми за машините ще се отразят сериозно особено на големите предприятия. „Когато се намали частта на разходите, които държавата поема, от 30 на 20%, съответно цената на продукцията ще се увеличи с 10%“, обясни Павлина Павлова, главен счетоводител на „Самекс“ ЕООД. По-малки фирми също ще бъдат засегнати от промените, макар и в по-малка степен.

Печеливши и губещи

Според Съюза на счетоводителите тези промени ще се отразят добре на бюджет-

ните приходи, защото ще увеличат данъците, които плащат фирмите. В същото време обаче сериозно ще се отразят на работата на фирмите, особено големите, смятат от съюза. „Не трябва да се променят данъците, а да се намери механизъм държавата да си събере вземанията“, каза Христина Колева, председател на Съюза на счетоводителите във Враца.

Според Павлина Павлова промяната ще се отрази негативно и на потенциалните чуждестранни инвеститори в България. „За инвеститорите не е важно само че корпоративният данък е нисък, важни са всички неща около него“, допълни тя.

Съмнителни ефекти

Българската стопанска камара също беше поредната организация, която се обяви против данъчните промени. Освен амортизационните срокове те предвиждат още единна ставка на ДДС за туризма и въвеждането на 10% данък за офшорните

фирми. Според БСК търсеният ефект с налога върху офшорките, а именно изсветляване на икономиката, е съмнителен. В същото време промените ще намалят преференциалния данъчен режим в България и ще отблъснат чуждите инвеститори.

И още една контра

Против промените и конкретно амортизационните срокове са и от Българската асоциация по информационни технологии (БАИТ). Организацията коментира, че това са стъпки назад към стари практики. Сегашното предложение на Министерството на финансите ще задълбочи кризата и ще доведе до спад не само в бранша на информационните технологии, но и до забавяне на технологичните промени в другите отрасли. Това ще понижи жизнеспособността на компаниите и ще бъде пречка за по-бързото им излизане от икономическата криза.

Рагослава Димитрова

Съдът задължи производителите на алкохол и горива да монтират контролни уреди

Върховният административен съд не прие аргументите за големи разходи за монтиране на устройствата

270

▶ данъчни склади са получили одобрение от митниците по Наредба 3

Върховният административен съд отхвърли жалбата на алкохолни производители срещу наредбата за монтиране на измервателни уреди на складовете за алкохол и горива. Лансираното в края на миналата година задължение вече е в сила, но само част от производителите са се съобразили с него. То е част от промените в закона за акцизите, които имат за цел увеличаване на контрола.

Мотивът на митническото ръководство беше, че с поставянето на измервателни уреди ще бъде попречено на фирмите да слагат фалшиви бандероли и да продават на черния пазар. Гратисният период за изпълняване на изискванията на гласуваната през април наредба беше три месеца и изтича в края на септември.

Без оправдание

Според мотивите на съда оплакванията на алкохолните производители, че новото изискване ще ги вкара в повече, и то значителни разходи, които ще им нанесат вреда, не е състоятелно. "Извършването

150

▶ млн. лв. може да достигне размерът на несъбраните приходи от акцизи

на разходи за привеждане на даден производствен процес в съответствие с изискванията на Закона за акцизите и данъчните складове и Закона за измерванията не може да се приеме за причиняване на значима или трудно поправима вреда", смятат съдиите. Още след обявяването на новите правила представители на бранша



▶ Алкохолните производители се притесняват от фалити заради новите изисквания

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

обявиха, че те ще доведат до фалити, защото монтирането на уредите ще струва твърде много пари. Решението на съда може да бъде обжалвано, а окончателното решение на съда ще бъде взето на заседание на 11 ноември.

Поръчката на големите

Ден по-рано директорът

на Агенция "Митници" Ваньо Танов обяви, че част от компаниите работят до 90% в сивия сектор. Според него дори има малки фирми, които вече са си монтирали уредите, но атакуват наредбата по поръчка на големите компании, които не искат да се афишират. Данните сочат, че от 397 данъчни склади 270 вече

са получили одобрение от митниците по наредбата за измервателните уреди. "Тоест 18 фирми се мъчат да решат въпроса и за мен е ясно, че тези фирми са в сивия сектор и се мъчат да не изплатят това, което дължат на държавата", коментира Танов. Ако съдът спре действието й, ще се влоши събираемостта на приходите,

докато, ако остане в сила, ще съберат с 250 млн. лв. повече ДДС спрямо заложеното в актуализирания бюджет за 2010-а. Това от своя страна щяло да компенсират очакваните 150 млн. лв. несъбрани акцизи. Според него то е песимистичният сценарий за събираемостта на косвенния данък.

Филупа Рагунова

BANKING MANAGEMENT FORUM

БАНКИТЕ
В ТЪРСЕНЕ
НА НОВИ
СТРАТЕГИИ

5.10. ГРАНД ХОТЕЛ СОФИЯ

02/ 4395 855 events@pari.bg www.pari.bg

ВАШАТА РАННА
РЕГИСТРАЦИЯ
ДО 17.09

25%

ОТСТЪПКА

Banking Management Forum ще даде възможност да се намерят отговори на някои от важните въпроси пред банковия и финансовия сектор – какви са реалните проблеми на банките, как трябва да се управлява рискът, какви са очакванията на клиентите и бизнеса. Banking Management Forum си поставя за цел да помогне на банките да начертаят политиката си за бъдещето - чрез личния опит на всяка банка, прогнозите и тенденциите, както и възможността за обмяна на опит.

Генерален спонсор: **PIRAEUS BANK**

С подкрепата на: **Emirates**

Организатор:

Пари

Медийни партньори:

МЕНИДЖЪР

adwise
Вашата реклама на клик

INVESTOR.BG

DarikFinance.bg

PROFIT.bg

Строителството отбеляза нови

Анализатори не очакват възстановяване поне още година

Коментари

Браншът ще се стопи наполовина тази есен

В строителството вече няма буфери. Частните инвестиции намаляха драстично, а държавата и общините рязко намалиха поръчките си.

Кризата в сектора вече се усеща все по-осезаемо и скоро ще си проличи и по броя на компаниите. До края на септември трябва да приключи пререгистрацията на фирмите в строителния регистър. До момента около 50% от тях не са я подновили, което не им дава право да поемат нови поръчки. Това означава, че половината бранш на практика остава

Иван Бойков,
изпълнителен директор на
Камарата на строителите в
България

„Близко 50% от фирмите още не са подновили регистрацията си

извън пазара.

В началото на кризата имаше известна преориентация от сградното към инфраструктурното строителство, защото се очакваше поръчките на държавата и общините да осигурят работа. Сега обаче и тези проекти буксуват и фирмите в пътното строителство са в тежко състояние.

В същото време състоянието на строителния сектор е показателно за икономиката. Когато при нас се усети ръст, това ще е индикатор, че излизаме от кризата.

Данните на националната статистика за юли затвърдиха тенденцията за спад в строителния сектор. През летния месец продукцията в него е намаляла с 19.9% спрямо същия период на 2009 г. Причините са главно ниските обеми на сградното строителство, но изграждането на инфраструктура също бележи спад.

Числата

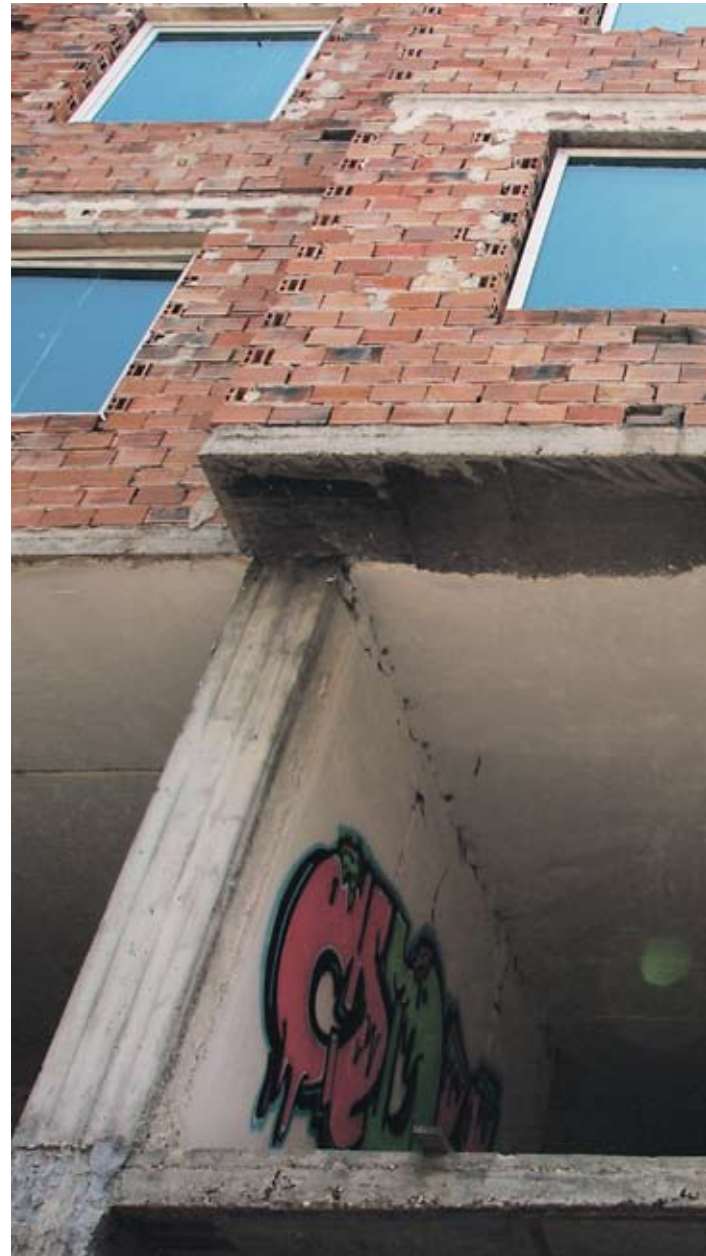
Замразените строителни обекти и липсата на нови проекти доведоха до намаление от 28.2% в сградното строителство, сочат данните на НСИ. При изграждането на пътища, ВиК съоръжения и други обекти на голямата инфраструктура спадът е по-слаб - 4.6%, спрямо година назад. Още по-сериозно е намалението за първите седем месеца. За периода януари - юли строителната продукция у нас е с 22.3% по-малко спрямо същия период на 2009 г. Сградното строителство е дръпнало назад с 31.1%, а инфраструктурното - с 4.5%.

Частен сектор

Анализаторите свързват спада в сектора с драстичното намаление на чуждите инвестиции, които бяха двигател на строителната активност у нас. Допреди кризата те бяха насочени основно към изграждането на молове, административни сгради, големи жилищни и ваканционни комплекси. През последните две години обаче се стигна до отлив на инвестиции, като по данни на БНБ за първото полугодие тази година те са се стопили до 358.5 млн. EUR - над 4 пъти по-малко дори спрямо кризисната 2009 г.

Последна надежда

Според изпълнителния



► Егна от основните причини за спада в сектора е

Инерцията от предходните години вече е изчерпана

Логично обяснение на продължаващия спад е изчерпаната инерция в строителството. През пролетта и лятото на 2009 г. пазарът още не беше толкова сериозно надолу, тъй като се довършваха обекти, започнати от предходните години. Сега тази инерция е изчерпана и се изправяме пред проблема кой би инвестирал в България.

Нивото на чуждите инвестиции е показателно за това какво да очакваме в строителството през следващите месеци и години. И ако при износа има известен

Лъчезар Богданов,
управляващ партньор в
„Ингъстри Уоч“

„Дори сега да започне ново строителство, ефектът ще се усети поне след година

оптимизъм заради възстановяващите се пазари в Европа, инвестициите са замръзнали.

Именно заради инерцията дори сега някой да налее пари в нов проект, ефектът ще се усети най-рано след година-две. Но не очаквам нови инвестиции, защото първо трябва да се запълнят вече изградените свободни площи, а те са много - и на жилищния, и на офисния пазар, и при търговските площи. За ваканционните имоти - да не говорим. Този сегмент от пазара ще стагнира още години.

директор на Камарата на строителите в България Иван Бойков сега браншът разчита основно на държавата и общините. Там обаче положението не е розово покрай оръзаните капиталови разходи. „На практика строителството в момента се изчерпва с магистрала „Тракия“ и една

спортна зала”, коментира Бойков. „Държавата сприя оперативните програми, прекратите и ремонта на 1600 км пътища заради липсата на съфинансиране. В общините също няма пари, спряха дори ремонтите на училищата”, допълни той.

Исканията на строител-



► КНСБ ще организира палатков лагер пред парламента на 16 септември и протестен митинг в началото на октомври

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Властта обмисля как

Синдикатите заплашиха с миньорски протести, ако се вдигне възрастта за пенсиониране

Управляващите може би ще коригират намерението си да вдигнат с три години възрастта за пенсиониране на работниците при първа и втора категория труд. Синдикалната заплаха, че на 7 октомври ще се организира национална демонстрация, в която ще се включат миньори и енергетици, вероятно ще доведе до преосмисляне на някои от промените в Кодекса за социално осигуряване.

Преосмисляне

Възможна е промяна за ра-

ботещите при първа и втора категория на труд между двете четения в парламента, като вместо предвиденото повишаване на възрастта бъде увеличен осигурителният стаж, обяви в петък министърът на труда и социалната политика Тотю Младенов. Законопроектът обаче няма да бъде изтеглен от парламента. Той предвидително е обсъждан със синдикати и работодатели на различни форуми и срещи през последните месеци, затова няма основание за изтеглянето му, обясни министър Младенов. Не се страхувам от протести, стига да водят към нещо по-добро за доходите на хората, заяви той.

Протести

На 16 септември КНСБ

20% спад



гратичното намаление на чуждите инвестиции

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

ния бранш за държавна подкрепа обаче срещат упорита съпротива сред икономическите анализатори. Според Лъчезар Богданов от „Индъстри Уоч“ държавата не трябва да подпомага сектора с цената на фискалната си стабилност. „Самите компании сигурно не биха

желали една силна година на държавни поръчки, последвана от огромен бюджетен дефицит, банкови фалити и в крайна сметка гръцки сценарий“, посочи той. Според него спадът в строителството не е толкова страшен, ако не се равняваме по строителния бум преди кризата.

„Високият ръст от 2008 г. не беше здравословен. Сега се строи малко, но пък с много силни бизнес планове и без очаквания за свръхпечалби“, коментира Богданов. Според него поне още година не може да се очакват признаци на възстановяване в сектора.

Рагостина Маркова

да тушира пенсионната реформа

ще разположи палатков лагер до парламента и ще организират подписка не само срещу вдигането на възрастта за пенсиониране на работещите при тежки условия на труд, но и на стажа за пенсия за останалите трудещи се. Същия ден се очаква социалната парламентарна комисия да обсъжда на първо четене промени в пенсионната система. Очаква се към КНСБ да се присъедини и КТ „Подкрепа“.

Настояваме да се оттегли законопроектът за промени в КСО от парламента, но сме готови да продължим диалога за промени в пенсионната реформа, заяви Пламен Димитров, зам.-председател на КНСБ. Според

синдикатите реформата в пенсионната система трябва да мине през увеличаване на размера на

осигурителните вноски, а не на осигурителния стаж.

Мила Кисъбова

Проект Промени

► От 2011 г. се предвижда осигурителният стаж за работещите при трета категория труд да се увеличава три години поред с по една година.

► По този начин мъжете ще се пенсионират при 40 години трудов стаж, а жените - при 37 години.

► За хората при първа и трета категория с по една година на година ще се увеличава възрастта

за пенсиониране. На практика от 8 години ранното пенсиониране ще се съкрати на 5 години.

► Така през 2013 г. мъжете, работещи при първа категория труд, ще могат да се пенсионират на 55 години при най-малко 10 години стаж при тежки условия и общ стаж от 45 години.

► Условието за жените ще са - навършени 50 години, общ стаж от 44 години, от които 10 години при първа категория труд.

И износът на зърно не спаси търговията

Търговията със селскостопански суровини отбеляза 32% ръст през юли

Силен пазар на селскостопански суровини, но общ спад на търговията отчете Националният статистически институт през юли. По предварителни данни оборотът в търговския сектор е намалал с 5.7% спрямо същия период на 2009 г. Спадът при продажбите на едро е 4.6%, а при тези на дребно - 4.8%.

Рекордър

Търговията със селскостопански суровини и животни е единственият подотрасъл със сериозен годишен ръст през юли - 32.4%. Основната причина е кампанията по изкупуване на зърнената реколта, която тази година е изключително силна заради проблемите със сушата и забраната за износ на пшеница от Русия. От статистиката обаче не отчитат сериозно влияние върху общата търговия заради сезонния характер на зърнената кампания. Определящи за спада в сектора са намалението в търговията с храни, напитки и тютюневи изделия (4.4%), както и в търговията с неселскостопански междинни продукти (5%). Те формират общо 65% от оборотите в търговията на едро.

Спаг

В търговията на дребно през юли е регистрирано намаление от 4.8%. Основната причина за него са по-ниските обороти в търговията с горива (-4.7%), с битова техника, мебели и стоки за бита (-6.4%), както и с компютърна и комуникационна техника (-9.6%). Трите подсектора заедно формират около 60% от оборотите при продажбите на дребно. През юли крайните потребители са пазарували



Кампанията по изкупуване на зърнената реколта е изключително силна заради забраната за износ на пшеница от Русия

СНИМКА BLOOMBERG

с 1.4% повече храни, напитки и тютюневи изделия, но това не е повлияло сериозно върху общия индекс.

Сериозно намаление през юли отчитат и продажбите на автомобили и мотоциклети - 20.2%. При тях обаче тенденцията е към забавяне на спада, отчитат от НСИ. За периода януари - юли той е бил цели 31% спрямо година назад.

Промишленост

Лек ръст от 1.1% на преработващата промишленост отчете статистиката през юли спрямо същия месец година назад. За този период останалите подсектори отчитат спад. Заради свитото потребление при

производството на електрическа, топлинна енергия и газ той е с 5.6%, а в добивната промишленост - с 0.4%. Като цяло през месеца индексът на промишленото производство е намалал с 0.6% спрямо година назад. За същия период оборотът на предприятията в промишлеността е нараснал с 15.1%, като разликата идва основно от по-високите цени. Най-голямо е увеличението в добивната промишленост - 23.1%. Предприятията от преработващата промишленост отчитат ръст на оборотите от 16.2%, а тези в производството на електрическа, топлинна енергия и газ - 10.7%.

Рагостина Маркова

Безработицата остава над 9% и през август

Най-много новорегистрирани безработни има от сферите на търговията и преработващата промишленост

Безработицата в страната е 9.14% през август, което е спад с 0.09 процентни пункта в сравнение с юли. В бюрата по труда са регистрирани с 3479 души по-малко спрямо предходния месец, сочат данните на Агенцията по заетостта.

Сектори

Най-голям е дялът на новорегистрираните безработни от сферата на търговията - 16.8%, и преработваща-

та промишленост - 16.3%. Следват „Държавно управление“, „Строителство“, „Операции с недвижими имоти“. Най-малък е дялът на безработните в сферите на транспорта и съобщенията и на хотелиерството и ресторанторството. Според статистиката областите с нива на безработица, по-ниска от средната за страната, се увеличават от 7 на 11.

Без излишен оптимизъм

Въпреки оптимизма на статистиката и леките спадове през последните шест месеца нивата на безработицата в страната продължават да са високи спрямо предход-

ни години. За сравнение през август 2008 официалната статистика показва 5.89%, а през август 2009 г. - 7.89%. Очакванията са тя да се повиши през есента и зимата, тъй като лятото осигурява сезонна заетост в редица сектори, като селско стопанство и туризъм.

Мнението на експертите обаче е, че официалната статистика не отразява реалистично ситуацията, тъй като много хора не са се регистрирали на борсата или са се ориентирали към работа в сивия сектор и не фигурират в нито една статистика.

Ани Когжаубанова

Нови правила срещу стари проблеми

Новите стандарти Базел III ще въведат по-строги правила за капиталовата адекватност и ликвидност на банките, но породиха опасения за по-бавно излизане от кризата

Банкерите и финансовите регулатори от 27 страни се събраха този уикенд в малкия швейцарски град Базел, за да приемат окончателно новите по-строги стандарти Базел III, които засягат капиталовата адекватност и ликвидност на банките. Независимо дали става въпрос за теглене на кредит за покупка на кола или за започване на собствен бизнес, решенията на регулаторите несъмнено засягат всеки. Обсъжданите през последните няколко месеца правила определят дали тези кредити въобще ще бъдат възможни, колко ще струват и може би колко бързо ще започне да расте икономиката.

Превенция и защита
Ключовите въпроси, около които преминаха дебатите за реформа във финансовата индустрия, бяха за това колко и какъв вид капитал трябва да заделят банките

като резерв при евентуални загуби. Другият важен момент са лимитите, които банките трябва да спазват, за да не се повтори проблемът с прекомерното кредитиране при имотния бум преди две години.

В тази връзка през изминалата седмица Базелският комитет по банков надзор обсъди изискването за адекватност на капитала от първи ред (Tier 1) да е 7%, както и въвеждането на допълнителен капиталов буфер от 3%. В момента стандартите Базел II са определили граница от 4% без допълнителни резерви. Обсъжда се също въвеждането на втори "антицикличен" капиталов буфер от 2-3% в случай на по-силен кредитен ръст като следваща стъпка за затягане на регулациите. Ако банката не успее да задели тези средства, ще трябва да ограничи плащанията като дивиденди, бонуси и обратно изкупуване на акции.

Опозиция и опасности

Германия наложи сериозен натиск за по-облекчени банковите регулации. Банките в страната ще бъдат едни от най-силно засегнатите от новите регулации. Много от големите германски кре-

дитори ще имат нужда от сериозни финансови инжекции, а други ще предприемат издаване на права, за да наберат нужния капитал.

Асоциацията на американските банки също се противопостави на изискването финансовите институции да заделят резерви, когато икономиката е в подем, за да може по-добре да се справят при евентуални сътресения. Според организацията предложените регулации може да доведат до значително посъкпяване и постоянно ограничение на предлаганите кредити, което би било вредно за цялата икономика. Международната банкова общност е притеснена, че по-стриктните капиталови изисквания ще свият печалбите в сектора и в някои случаи дори ще принудят банките да разпродават активи.

Базел III в действие

Изпълнението на реформата по всяка вероятност ще започне през 2013 г. и ще продължи от 5 до 10 години. Преди това обаче лидерите от G-20 трябва да одобряват решенията от Базел на срещата си през ноември в Сеул. Приетите от Базелският комитет стандарти ще трябва да преминат и през одобрението на правител-



► "Не можем да си позволим отново да попаднем в ситуация, в която банковата система е прег коласп", каза президентът на Европейската централна банка Жан-Клод Трише. Той председателства заседанието в Базел

СНИМКА REUTERS

ството на всяка страна.

При всички положения обаче новите стандарти Базел III ще доведат до свиване на кредитирането поне в краткосрочен план и оскъпяването му. Най-се-

риозно ще бъдат засегнати европейските трезори, които вече са отпуснали достатъчно кредити и разполагат с малък капитал. Голяма част от тях ще трябва да заделят милиарди за увели-

чаване на капитала, така че да отговорят на критериите. Всичко това крие сериозни рискове добрите намерения за по-строги правила да доведат до влошаване на икономиката.

Базел III ще оскъпи кредитирането

Новите изисквания ще рефлектират върху кредитирането, защото по-високият капитал означава по-голяма ефективност и тези нови изисквания може да доведат до между 1.5 и 3% оскъпяване на кредитите в международно ниво, а не конкретно за България. Това ще забави излизането от икономическата криза. И точно за да няма забавяне, въвеждането на капиталовите изисквания е отложено по-напред във времето. На този етап нека държавите да излязат от кризата и когато започнат да генерират възход, да може да започне да се трупат допълнителен капитал. Тези изисквания няма да



Петър Ангронов, изпълнителен директор на СИБАНК

Това ще забави излизането от икономическата криза

се наложат веднага, има преходни периоди. Когато започнат да се прилагат отделните части, ще се отрази заради по-високи капиталови изисквания, по-строга структура на собствения капитал, по-висока ликвидност.

Прилагането на Базел III ще доведе до по-големи изисквания на собствения капитал и по-висок размер на свободните ликвидни средства. Но това няма да е от голямо значение за банките в България, защото те и сега са ликвидни. Специално за изискванията за ликвидността може да се каже, че това е един нов, по-тежък регламент, който ще прилагат банките.

Ще има консолидация на банки

Увеличението на капитала е нещо, което се очакваше. Възвръщаемостта на капитала при по-високи капиталови изисквания се намалява. Може да се намерят акционери, които да потърсят друго приложение на капитала си и да се опитват да излязат от инвестициите си. От тази гледна точка може да очакваме определени процеси на консолидация, но не само в България, а в световен мащаб.

Всеки набор от подобни регулации изисква сериозна техническа подготовка, има различни начини, по които

Левон Хампарцумян, гл. изпълнителен директор на УниКредит Булбанк



Нови регулации се правят, за да предотвратят вече случила се криза

се прилагат правилата. Базел II беше сложна система, но не предизвика трусове в банковата система.

Светът върви към по-тежки регулации във финансовия сектор, а една голяма част от тези регулации засяга типове операции, които в България не са разпространени. Ще има влияние, но Базел I, Базел II и Базел III са естествени явления. А всички нови регулации се правят, за да предотвратят вече случила се криза. Новите правила няма да имат директни ефекти върху клиентите на банките. Те би трябвало да спечелят.



СНИМКА REUTERS

Папандреу: Нямаме нужда от още мерки

МВФ възнагради усилията на страната и отпусна и втория транш от кредита в размер от 2.57 млрд. EUR

Гърция може да изпълни ангажимента си към Международния валутен фонд (МВФ) и ЕС за намаляване на дефицита без въвеждането на допълнителни мерки през тази година и въпреки изоставането в приходната част на бюджета, заяви гръцкият премиер Георгиос Папандреу. Той отхвърли и възможността за реструктуриране на огромния дълг, тъй като това

би било катастрофално за гръцката икономика.

Все пак ще има реформи

Гръцкият кабинет даде заявка за сериозни реформи за потъналата в дългове национална железопътна компания ОСЕ. Компанията е натрупала общо 10.7 млн. EUR дългове, което налага намаляване на заплатите и бонусите за извънреден труд на служителите и продажба на 49% от железопътния оператор TrainOSE. Ще бъдат съкратени 1500 души от заетите в момента 6300 в компанията.

Шансовете за успех

Въпреки сериозните финансови проблеми, които има, Атина може да успее да сведе дефицита си с 40% тази година, прогнозира Папандреу. Предварителните данни за дупката в бюджета на Гърция към края на август потвърждават това. Според тях дефицитът е намалял с 32.2%, което е по-добре от определената в споразумението с ЕС и МВФ цел за намаляване на дефицита с 26.5% за първите осем месеца.

Втори транш

След суровите мерки, които предприе кабинетът, за да

укроти дефицита, МВФ деблокира и втория транш от кредита за Гърция в размер от 2.57 млрд. EUR. Според фонда страната е дала добър старт на програмата си и показва решимост да я изпълни. През май Гърция получи първия транш (5.5 млрд. EUR) от общо отпуснатите ѝ от МВФ 30 млрд. EUR за срок от три години. Останалите 80 млрд. EUR от спасителния план за страната отпусна ЕС. В замяна на това кабинетът на Папандреу пое ангажимент до края на годината да намали дефицита от 13.6% през миналата година до 8.1% от БВП в края на тази година.

Решение**„Балканкар-Заря“ увеличава капитала си**

„Балканкар-Заря“ започва дългоочакваното увеличение в капитала си. Компанията ще издаде 1 322 056 нови акции, което е двойно увеличение. Капиталът ще бъде увеличен само ако

бъдат записани и платени най-малко 661 028 нови акции. Посредникът по увеличението е Юробанк И Еф Джи България АД. Право да участват в увеличението на капитала имат акционерите, придобили книжа най-късно 7 дни след обнародване на съобщението в „Държавен вестник“ или към 17 септември 2010 г. Последната дата

за сключване на сделки с акции на дружеството на БФБ, в резултат на които притежателят им има право да участва в увеличението на капитала, е 15 септември 2010 г. Увеличението е по искане на облигационерите в компанията, които го поставиха като условие, след като дълговите книжа излязоха от изискваните финансови параметри.

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ



Рекламатор:
Мирослав Иванов
mivanov@pari.bg
тел. 4395-867



Реклама:
Станислава Атанасова
satanasova@pari.bg
тел. 4395-851

ОЦК също може да бъде листван на чужди пазари

Компанията ще инвестира 85 млн. EUR в модернизация на цинковото производство

„Оловно-цинков комплекс“ е поредната българска компания, която може да бъде листвана на чужди капиталови пазари. Това каза Роберто Младенов, изпълнителен директор на „Интертръст холдинг БГ“ АД, което е мажоритарният собственик в ОЦК. „Ще повишим свободното търгуемите акции, като ще търсим листване и на други пазари“, каза Роберто Младенов. Той не уточни къде ще бъдат качени акции на ОЦК, но със сигурност няма да е Варшава.

Ниският процент свободно търгуемите акции доведе до изваждане на ОЦК от базата на бенчмарка Sofix (повече за промените в индексите на 12-13 стр.).

Програма

В края на 2009 г. Министерството на околната среда и водите даде зелена светлина на проекта за модернизация и разширение на цинковия завод на публичната компания. Стойността на инвестицията е 85 млн. EUR, като дружеството обяви, че 36 млн. EUR вече са вложени. Очакванията са проектът да

бъде завършен в края на 2011 г. След подобренията капацитетът за производство на цинк ще се увеличи с 40%, като освен това емисиите от прах, тежки метали и серен диоксид ще бъдат сведени многократно под допустимите норми, се казва в официално съобщение на ОЦК. „Изваждането ни от Sofix няма нищо общо с финансирането и инвестиционната ни програма, която ще продължи“, твърди Младенов.

Отчет

През първите шест месеца на 2010 г. ОЦК отчете 30.6% ръст на приходите от продажби, които достигнаха 69.3 млн. лв. Оборотът се повиши с 30.15% до 71.6 млн. лв. Дружеството излезе на загуба от 42 хил. лв. в края на юни 2010 г., а година по-рано имаше 1.7 млн. лв. печалба.

Въпреки че отпадна от Sofix, книгата на ОЦК се повишиха с 2.61% по време на сесията в петък. По позицията на дружеството бяха сключени 10 сделки за 463 акции. Цената на затваряне достигна 11.80 лв. за акция.

Атанас Христов



▶ Инвестиционната програма на ОЦК ще увеличи производството с 40%

СНИМКА БОБИТОШЕВ

КФН либерализира издаването на облигации

Промените ще улеснят набирането на финансов ресурс от новостартиращи компании

Комисията за финансов надзор реши да либерализира режима на издаване и листване на облигации на регулирания пазар. С промяната в правилата компании, които нямат двегодишна история, също ще може да издават дългови книжа и да ги листват на борсата. До момента надзорът прилагаше

рестрикция по отношение на новите компании.

Правила

Регламент 809/2004 на Европейската комисия, както и ТЗ допускат публичното предлагане и борсовата търговия с акции на новоучредени дружества, а практиката на КФН от март 2007 г. забранява борсовата търговия с облигации на дружества без двегодишна стопанска история. Според КФН обаче няма необходимост от различно третиране на двата вида финансови инструмен-

ти - на инвеститорите да могат да се предлагат акции от стартираща компания, но не и нейни облигации при положение, че акциите са високорисков инструмент.

„На дружество, което съществува в правния мир по-малко от две години, трябва да се предостави също възможност за публична търговия с облигации, каквато понастоящем е наличие за акции“, обясняват от КФН. Според надзора потвърждаването на проспекта за допускане до търговия на облигации (вторична търговия) на

дружество, което няма стопанска история две години, не застрашава интересите на инвеститорите, тъй като те купуват облигации на фондовата борса не пряко, а чрез лицензиран инвестиционен посредник и разполагат с възможността да получат компетентен съвет от посредника, аналогично на покупката на акции.

Криза

Досегашната практика се явява фактор, който в условията на икономическа криза допълнително и

ненужно ограничава финансирането на компании, твърдят от КФН.

Има няколко категории дружества, които формално дори да нямат два приети финансови отчета, имат реален бизнес и стопанска история или пък са обект на отделен административен надзор. Такива на първо място са акционерните дружества със специална цел за реализация на отделни проекти (SPV), за които в международната практика е нормално и прието да се финансират чрез облигации.

Друг пример са акционерни дружества, учредени от други компании с достатъчна финансова история, или от публично търгувани и поднадзорни на КФН лица. „Такъв подход е приложен спрямо акционерните дружества със специална инвестиционна цел и те може да издават публично облигации и да искат допускане до търговия на облигации, издадени първоначално при първично частно предлагане от момента на лицензирането им“, обясняват от комисията.

Свободните акции станаха водещи

“Софарма” и дружествата около “Химимпорт” имат най-голяма тежест в капитализацията на фрий-флоута

Компании с висок процент свободно търгуеми акции са с най-голям шанс за влизане в базата на водещия индекс Sofix и да получат статута син чип. Именно високият фрий-флоут се очертава като най-важния критерий след приетите нови изисквания към индексните дружества и последвалите промени в четирите измерителя на Българската фондова борса.

Ярък пример

След последната промяна в базата на бенчмарка на БФБ от Sofix отпаднаха девет компании и на тяхно място ще влязат четири дружества. Един от новите сини чипове е “Доверие-Обединен холдинг” АД. Дружеството е избрано да попълни състава на най-стария индекс именно заради високия процент свободно търгуеми акции. Останалите нови сини чипове са “Стара планина Холд”, “Аванс Терафонд” и “Зърнени храни България”.

Според едно от новите условия за влизане в Sofix кандидатите трябва да имат обща капитализация от 40 млн. лв. и фрий-флоут от 25%, или пазарна оценка на свободните акции поне 10 млн. лв. Изчисленията показват, че след края на сесията на 1 септември 2010 г. общата капитализация на “Доверие ОХ” е 36.4 млн. лв., което означава, че не отговаря на първото изискване.

Капитализацията на фрий-флоута на “Доверие” обаче е 23.4 млн. лв., което е 2 пъти повече от минималното изискване. Това позволява на холдинга да бъде част от Sofix. “Не е задължително да са изпълнени и двете условия, за да бъде включена дадена емисия в изчисляването на бенчмарка”, каза изпълнителният директор на БФБ Иван Такев.

Икономически групи

Ръководството на борсата въведе и изискването капитализацията на дружества от една икономическа група да не надхвърля 20% от пазарната оценка на фрий-флоута на Sofix. Единствената икономическа група, която се оформя след промените, е на “Химимпорт” заедно със “Зърнени храни България” и ЦКБ. Сметките показват, че след затваряне на сесията на 1 септември трите дружества имат 18.86% дял в капитализацията на свободните акции в Sofix.

Най-голяма тежест има “Софарма” АД, което към 1 септември формира 27.63% от капитализацията на фрий-флоута на сините чипове.

“При компании, чиято оценка на свободните акции е над 20% от общата за индекса, се въвежда коефициент, който да сваля теглото под необходимия праг”, каза Иван Такев. По думите му това става един ден преди да започне изчисляването след промените. “Софарма” е основен акционер и в “Доверие”, но фармацевтичната компания не консолидира резултатите на холдинга и затова двете дружества не се разглеждат като икономическа група.

Сертификати

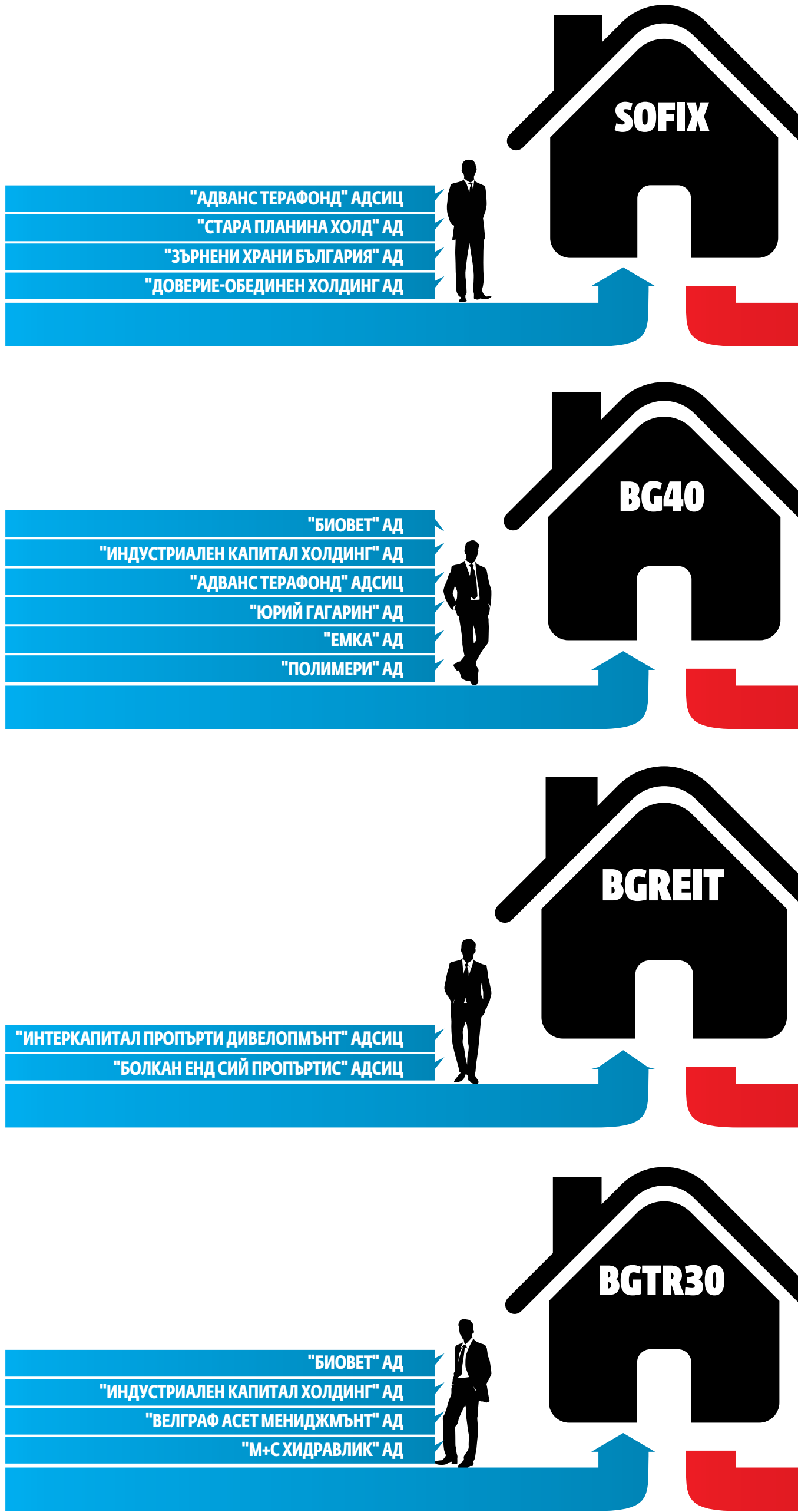
Тъй като компанията в базата на Sofix бяха намалени от 20 на 15, вероятно ще последва и реструктуриране на индексни фондове върху бенчмарка или сертификати, каквито има ABN Amro. Това може да доведе до колебания в цените на акциите на новите попълнения и на излезлите от бенчмарка компании. “Тъй като броят на компанията във водещия индекс намалява, ако има такива сертификати и индексни фондове, тези портфейли трябва да бъдат балансирани наново”, твърди Петко Вълков, изпълнителен директор на “БенчМарк Асет Мениджмънт”. Според него е нормално да се очаква движение в различни посоки по позициите, които влизат и излизат от Sofix. “Портфейлите, които следят сините чипове, няма да доведат до големи амплитуди в движението на новите компании”, контрира Спас Видаркински, директор на дирекция “Финансови пазари” в УниКредит Булбанк. По думите му е нормално пазарът предварително да е калкулирал цените.

Промяна

Съветът на директорите на БФБ реши със статута “син чип” да се разделят “Еларг Фонд за земеделска земя” АДСИЦ, “М+С Хидравлик” АД, “Неохим” АД, “Оловно-цинков комплекс” АД, “Оргахим” АД, “Спарки Елтос” АД, Корпоративна търговска банка АД, “Трейс Груп Холд” АД и “Холдинг Пътища” АД.

Според Роберто Младенов, изпълнителен директор на “Интертръст холдинг БГ” АД не е нормално ръководството на борсата да поставя толкова високи критерии и да иска изпълнението им за кратко време. “Интертръст” е мажоритар в ОЦК, което заради нисък фрий-флоут е сред извадените от Sofix. “Фрий-флоутът ще расте, но не под натиск” категоричен беше Роберто Младенов.

Атанас Христов



ЕЩ КРИТЕРИЙ ЗА ВЛИЗАНИЕ В Sofix

"ЕЛАРГ ФОНД ЗА ЗЕМЕДЕЛСКА ЗЕМЯ" АДСИЦ**"М+С ХИДРАВЛИК" АД****"НЕОХИМ" АД****"ОЛОВНО-ЦИНКОВ КОМПЛЕКС" АД****"ОРГАХИМ" АД****"СПАРКИ ЕЛТОС" АД****КОРПОРАТИВНА ТЪРГОВСКА БАНКА АД****"ТРЕЙС ГРУП ХОЛД" АД****"ХОЛДИНГ ПЪТИЩА" АД**

Не е нормално да се поставят високи изисквания за кратко време

Нормално е ОЦК да е част от Sofix, тъй като сме публична компания отдавна, а във водещия индекс сме от 3-4 години. За мен не е нормално да се поставят условия и да се правят резки движения за толкова кратко време. Тези действия ми приличат на комунистически упражнения, които не приветстваме. Да се поставят толкова високи изисквания за толкова кратко време, най-малкото не е нормално

Роберто Младенов,
изпълнителен директор на
"Интертръст холдинг БГ" АД

„**Най-важното е, че нашите планове няма да се повлияят от изваждането ни от Sofix**“

и не е сериозно.

Отказваме да действваме под натиск и по измислени критерии от някой. Никой все още не ме е убедил, че това е нормално. Фрий-флоутът ще расте, но не под натиск. Най-важното е, че нашите планове няма да се повлияят от изваждането ни от Sofix. Рано или късно, дали при тази комисия или при друга, ОЦК ще заеме подобаващото му се място на БФБ.

Пазарът е калкулирал последните промени в индексите

Не сме имали портфейли, които да следят Sofix. Това беше идея преди около 3 години, но не се реализира и сега нито банката, нито наши клиенти имат такива експозиции. Относно промените в базата на водещия индекс принципно е добре да се стигне до подобряване на критериите. Последните промени обаче няма да окажат съществена промяна на пазара като

Спас Вугаркински,
директор на дирекция "Финансови пазари" в УниКредит Булбанк

„**Портфейлите, които следят Sofix, няма да доведат до големи амплитуди в движението на новите компании**“

движение на цените и раздвижване на търговията.

Портфейлите, които следят Sofix, няма да доведат до големи амплитуди в движението на новите компании. Това, че ще има промени, се знаеше и не е новина. Нормално е пазарът предварително да е калкулирал цените. Не мисля, че експозициите на ABN Amro са големи.

"Доверие" е в Sofix заради високия процент свободни акции

За да влезе дадена емисия в Sofix, тя трябва да има 25% фрий-флоут, който засега е 15%, и пазарна капитализация от 40 млн. лв., или капитализация на свободните акции от минимум 10 млн. лв. Трябва да отговаря на един от двата критерия, а не задължително и на двата. Затова включихме и "Доверие-Обединен холдинг", защото компанията има висок фрий-флоут и голяма пазарна капитализация на свободните акции. Икономическа група се разбира, когато пряко или

Иван Такев,
изпълнителен директор на БФБ

„**При компании, чиято оценка на свободните акции е над 20% от общата за индекса, се въвежда коефициент, който да сваля теглото под необходимия праг**“

непряко се консолидират дадени дружества.

Ако говорим за групата на "Химимпорт", ЦКБ и "Зърнени храни", тя не надвишава 20% от общата пазарна капитализация на фрий-флоута на Sofix. При компании, чиято оценка на свободните акции е над 20% от общата за индекса, се въвежда коефициент, който да сваля теглото под необходимия праг. Това става на по-късен етап, един ден преди да влязат в сила промените.

Компании с малък фрий-флоут на практика не се търгуват

Промяната на индекса е нещо нормално и е желателно да се прави преглед на базата му през определен период от време. Кризата обаче доведе до спад на оборотите и доста ликвидни дружества започнаха да не се търгуват толкова много. Фрий-флоутът трябва да се увеличава и затова приветствам изискването за по-висок обем свободно търгуеми акции. На практика компании с 10%, или по-малко свободни книжа, не се търгуват.

Петко Вълков,
изпълнителен директор на "БенчМарк Асет Менеджмънт"

„**Ако има такива сертификати и индексни фондове, тези портфейли трябва да бъдат балансирани наново**“

Видяхме, че в петък въпреки ниските обеми, около 10 хил. лв. на позиция, движенията бяха основно около дружествата в Sofix. "Доверие ОХ" и "Стара планина" се повишиха. Тъй като броят на компаниите във водещия индекс намаляват, ако има такива сертификати и индексни фондове, тези портфейли трябва да бъдат балансирани наново. Затова е нормално да се очаква движение в различни посоки по позициите, които влизат и излизат от Sofix.

"БУЛГАРТАБАК ХОЛДИНГ" АД**"ЕТРОПАЛ" АД****"КОРПОРАЦИЯ ЗА ТЕХНОЛОГИИ И ИНОВАЦИИ СЪЕДИНЕНИЕ" АД****"ТОПЛИВО" АД****"ФАЗЕРЛЕС" АД****"ФЕЪРПЛЕЙ ПРОПЪРТИС" АДСИЦ****"БЕНЧМАРК ФОНД ИМОТИ" АДСИЦ****"БУЛЛЕНД ИНВЕСТМЪНТС" АДСИЦ****"ЕКСКЛУЗИВ ПРОПЪРТИ" АДСИЦ****"ПАРК" АДСИЦ****"ПРАЙМ ПРОПЪРТИ" АДСИЦ****"АГРО ФИНАНС" АДСИЦ****"ФАЗЕРЛЕС" АД****"СПАРКИ ЕЛТОС" АД****"ТОПЛИВО" АД**

Търгът за продажбата на “Кремиковци” е пред провал

Нито един инвеститор не е превел депозит за участие

Нито един инвеститор не беше превел депозита за участие в търга с тайно наддаване за активите на фалиралния металургичен комбинат “Кремиковци” до края на работния ден в петък. Това означава, че обявеният за днес търг ще се провали и ще се отиде към втори търг.

Все още има теоретична възможност днес до обяд някой да внесе депозита и “Кремиковци” да намери нов собственик, заяви за в. “Пари” синдикът Цветан Банков. “Като се има предвид обаче, че става дума за “скромната” сума от 56 млн. лв., подобна изненада едва ли може да се очаква”, заяви Банков. Депозитът е 10% от обявената начална цена за активите на металургичния комбинат. “Консултантска къща Амрита” ООД оцени производствената площадка заедно с всички активи, свързани с производствената дейност, на 565.517 млн. лв.

Процедурата

Според процедурата предложенията за цена трябва да се подадат от кандидатите заедно с квитанция за внесения задатък в запечатан плик в канцеларията на синдиката в деня на продажбата от 12.00 до 13.00 ч на 13 септември.

Веднага след изтичането на този срок синдикът трябва да обяви постъпилите предложения в присъствието на кандидатите. За купувач се обявява този, който е предложил най-високата цена. Той трябва да внесе предложената от него цена в петдневен срок. Ако не го направи, депозитът се задържа за удовлетворяване на кредиторите и се поканва следващият по реда на предложените цени кандидат.

Интерес

Държавата вече покани един от най-сериозните възможни кандидати за “Кремиковци” – “Арселор Митал”. Няма информация дали оттам са проявили интерес. Компанията искаше да придобие комбината преди две години, но не можа да се споразумее с тогавашното правителство на тройната коалиция това да стане след обявяване на процедура по несъстоятелност. От публикуването на обявлението за търга с тайно наддаване преди месец представители на няколко кандидата са идвали на оглед, заяви синдикът Цветан Банков. Според него обаче това едва ли е показателно. Тези, които действително са проявявали интерес, са правили оглед още докато комбинатът ра-



► Началната цена за производствените активи на металургичния комбинат “Кремиковци” е 565.517 млн. лв.

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

ботеше, защото беше ясно, че ще се стигне до продажба, каза той. Всъщност през последните години, откакто Кремиковци е обявен в несъстоятелност, над 40 са

посещенията от страна на потенциални инвеститори.

Какво следва

Почти всеки инвеститор обаче ще предпочете да се

яви на втория търг, който вече няма да е таен, а с явно наддаване, казва синдикът. Това е по-малко рисковата процедура при наддаване. Освен това според Търгов-

ския закон при втори търг началната цена пада с 80%, което означава 100 млн. лв. по-малко от сегашната цена.

Мила Кисьова

“Лукойл Нефтохим” води българските компании сред най-големите 500 в ЦИЕ

“Лукойл Нефтохим” е наредена най-напред от българските компании в класацията на анализаторите от Deloitte за най-големите 500 компании в Централна и Източна Европа (ЦИЕ). Приходите ѝ за миналата година са 2.1 млрд. EUR, което ѝ отрежда 47-о място в цялата класация. Общият брой на участниците от страната ни е същият като миналата година – 13. Сред тях са дистрибуторът на горива “Лукойл” (1.6 млрд. EUR приходи, 77-а позиция), “Националната електрическа компания” (1.4 млрд. EUR приходи, 85-о място), производителят на мед “Аурубис” (1 млрд. EUR, 139-о място) и т.н. Общите приходи на българските участници се равняват на 3% от сборните приходи на най-големите 500 компании в ЦИЕ.

Според данните на Deloitte българският бизнес е сред най-засегнатите от региона. Средният спад на приходите на 13-те участници от страната ни в класацията е 4%. След нас са само Словакия,



► Енергийният сектор, воден от “Лукойл Нефтохим”, е основен представител на България сред най-големите компании в ЦИЕ

Естония и Латвия, отчитат анализаторите. Най-незасегнати са румънските компании, които отчитат среден ръст на продажбите си от 30% за миналата година. В класацията участват още страни от Албания, Босна и Херцеговина, Хърватия, Чехия, Унгария, Полша, Литва, Македония, Сърбия, Словения и Украйна.

Най-голямата компания

в ЦИЕ според Deloitte е полската PKN Orlen, чиито приходи за 2009 г. са 19.7 млрд. EUR. Българските енергийни компании също са в челото на класацията и са генерирани над 68% от приходите на всички участници. Най-слабо е застъпен транспортният сектор от страната ни, показват данните от класацията.

Таксиметровите шофьори искат единна цена, а не пределна

Ако бъдат въведени промените, браншовите организации заплашват със стачки

Таксиметровите превозвачи не искат да се въвеждат пределни цени, а единни тарифи на услугата. Браншовите организации обявиха, че са категорично против промените, които транспортният министър Александър Цветков иска да въведе в новия Закон за автомобилните превози.

“Промените няма да въведат ред в бранша и не защитават нито интересите на потребителите, нито на превозвачите”, коментира Сава Комитов, председател на Асоциацията на таксиметровите синдикати в България.

По думите му действията на Министерството на транспорта и съобщенията са чист популизъм.

От пусто в празно

Според браншовите организации промените ще внесат повече хаос, отколкото ред сред превозвачите. “Текстовете не са достатъчно ясни и пълни, не е уточнено дали те са препоръчителни или задължителни”, заявява още Комитов. Според него въвеждането му няма да доведе до решения на проблемите. В промените не са предвидени рестрикции, ако общините не спазят закона.

“Ако законът се приеме в този вид, ще стачкуваме”, категорични са от браншовите организации. Те заявяват, че вече е започнала подготовка за протестите, които ще се провеждат между първото и второто обсъждане на закона.

Таксуване

“Цената на таксиметровата услуга трябва да е 50% от цената на бензин А95, което е между 1 и 1.2 лв.

за километър”, обяснява Ромео Цанков, собственик на “Такси за 1 долар”. По думите му в момента всички такситата возят на дъмпингови цени. Сега цените на таксиметровите услуги са 60 ст./км дневна и 80 ст. нощна.

Превозвачите срещат проблеми и с регистрация на апаратите за отчитане в такситата. Сега водачът подава документите на апарата в Изпълнителна агенция “Автомобилна администрация” и служители на ведомството уведомяват Национална агенция за приходите за настъпилото данъчно събитие. В много случаи той е регистриран на фиктивна фирма и това не се проверява. Новите разпоредби предвиждат регистрацията на таксиметровия апарат да става от собственика директно в НАП. Според бранша това ще повиши нередовните превозвачи.

Николема Цветкова

“Интеркапитал” се цели в основния пазар на Варшава

Фондът за имоти ще прави ново увеличение на капитала, за да завърши проекта си в Боровец

“Интеркапитал Пропърти Дивелопмънт” АДСИЦ ще кандидатства за допускане на емисията акции на основния пазар на Варшавската фондова борса, съобщиха от фонда за имоти чрез БФБ. В началото на август книгата на “Интеркапитал ПД” бяха качени за търговия на алтернативния сегмент NewConnect, който се организира от Варшавската борса.

Заявка

В съобщението на фонда за имоти до инвеститорите се казва, че дружеството е подало заявление до фондовите борси в София и Варшава за регистрация на новите акции, които бяха издадени в резултат на увеличението на капитала. В началото на юли компанията се опита да набере от капиталовия пазар у нас 57.9 млн. лв., като предложи за записване 19 294 508 нови акции с номинал 1 лв. и емисионна стойност 3 лв.

Инвеститорите обаче записаха 1 187 849 книжа. С това в касата на фонда за имоти влязоха почти 3.6 млн. лв.

Въпреки че набраните средства не са оправдали плана на “Интеркапитал ПД”, от дружеството са доволни от “значителното” увеличение на капитала в трудните пазарни условия, се казва в съобщението. От компанията поясняват, че започват подготовка за ново увеличение на капитала, което да се осъществи при по-благоприятни пазарни условия.

Приоритет

Средствата, набрани от пазара, приоритетно ще се използват за довършване на проекта на “Интеркапитал” в курорта “Боровец”. От фонда поясняват, че парите

от новите акции няма да са достатъчни, за да бъде завършен проектът “Боровец Гранд”. Дружеството проучва възможностите за частично довършване на сградата, като са започнали и преговори с потенциални купувачи за продажба на “Боровец Гранд” на сегашния етап на завършеност.

Проектът на зимния курорт е един от двата основни на “Интеркапитал ПД”. Другият е ваканционният комплекс “Марина Кейп” край Бургас. Фондът за имоти е започнал преговори за разширяване на комплекса чрез покупка на парцели.

Renault и Peugeot Citroen се разплащат с правителството



► Продажбите на нови автомобили в Европа са се увеличили със скромните 0.2% за първото полугодие

Френските автомобилпроизводители връщат взетите от правителството заеми по-рано от очакваното

Френските производители на автомобили Renault и Peugeot Citroen са започнали да връщат правителствените помощи по-рано от очакваното, съобщава Reuters. Двете компании получиха общо над 6 млрд. EUR държавна помощ, за да успеят да се справят с последиците от икономическата криза върху продажбите им и съответно върху приходите си. Сега всяка от тях е върнала по 1 млрд. EUR от помощите, а първият транш идва преди крайния срок за разплащане с хазната.

Помощ

Френското правителство одобри план за спасяване на автоиндустрията си на 9 февруари миналата година, когато Renault и Peugeot Citroen получиха кредити от по 3 млрд. EUR за срок от 5 години и с фиксирана лихва от 6%. Renault Trucks, което е част от шведската Volvo, бе субсидирано с 500 млн. EUR. При обя-

вяването на спасителните пакети обаче президентът на страната Никола Саркози обяви, че средствата трябва да бъдат използвани за разработване на зелени технологии и опазване на работни места.

Резултати

Държавната помощ, комбинирана с инициативи като „трошки срещу пари“ и силното представяне на американския пазар, се отрази добре на двете компании. През юли Renault отчете печалба от 780 млн. EUR за първата половина на 2010 спрямо 2.7 млрд. EUR загуби година по-рано. Продажбите на компанията са се увеличили с 23% до 19.7 млрд. EUR. Renault отчете печалба от 680 млн. EUR и ръст на продажбите с 21% от 28.4 млрд. EUR.

Въпреки добрите резултати обаче автоиндустрията в Европа остава под напрежение. Според данните на асоциацията на производителите продажбите на нови автомобили за първите 6 месеца на 2010 г. са се увеличили с едва 0.2% спрямо същия период на 2009 г. А ако пазарът се сравнява с полугодieto на 2008 г., спадът е 10.3%.

Nokia назначи шеф от Microsoft за изпълнителен директор

Компанията смени Оли-Пека Каласуо с канадеца Стивън Елоп заради слабото представяне при смартфоните

Най-големият производител на мобилни телефони в света Nokia разчупи традицията и назначи чужденец за изпълнителен директор за първи път в историята си. Заместникът на Оли-Пека Каласуо е канадецът Стивън Елоп и идва от Microsoft, където досега е оглавявал бизнес отдела на софтуерния гигант. Той ще заеме длъжността си във финландската компания от 21 септември, съобщава Bloomberg. Новината бе приета добре от инвеститорите, след като смяната на Каласуо бе очаквана заради слабото представяне на Nokia особено при смартфоните, където компанията губи позиции за сметка на



► Новият изпълнителен директор на Nokia Стивън Елоп ще трябва да съживи компанията, която изостава от конкурентите си при смартфоните

конкурентите си.

Смяната

„Сега е времето за ускоряване на процеса по обновяване на компанията“, коментира решението председателят на борда на ди-

ректорите на гиганта Йорма Олила. Той и колегите му вярват, че Елоп ще успее да реализира „целия потенциал, с който разполага Nokia“.

Преди да заеме поста си в Microsoft, Елоп е оглавявал

Juniper Networks и е заемал мениджърски позиции в Adobe и Macromedia преди сливането на двете компании. Въпреки богатия му опит и познания за американския пазар повечето експерти от индустрията поставят под въпрос качествата му, които може и да не стигнат за вдъхването на нов живот на Nokia. Компанията е изправена пред суровата конкуренция на Apple и нейния iPhone, BlackBerry на Research in Motion и устройствата, работещи с операционната система на Google Android.

Изоставане

Опитът на Елоп обаче може да помогне на компанията да се справи с изоставането на американския пазар, където финландците все още не са успели да привлекат вниманието на клиентите на големите мобилни оператори като AT&T и Verizon Wireless.



► Deutsche Bank може да набира капитали, за да увеличи дела си в Postbank, а не защото трябва да подобри баланса си

СНИМКИ BLOOMBERG

Deutsche Bank ще набира 9 млрд. EUR с продажба на нови акции

Анализатори очакват вълна от набиране на средства от страна на банките

Най-голямата германска банка Deutsche Bank планира да набере 9 млрд. EUR чрез продажба на нови акции, което свали рязко акциите на водещите банки в петък, пише Financial Times. Според анализатори ходът на германския трезор е първият от вълна набиране на свежи средства от водещите банки по света. Въпреки че от банката не коментираха публикациите в изданието, негови източници твърдят, че набира-

нето на капитали ще бъде обявено официално днес или утре. Това ще бъде и най-голямото количество капитали, което една банка ще се опита да събере от финансовите пазари през годината. Сумата, която Deutsche Bank планира да събере, се равнява на почти 1/3 от пазарната й капитализация, която в петък бе около 30 млрд. EUR.

Притеснения

Ходът на трезора подклажда притесненията около стабилността на водещите финансови институции по света, коментират анализатори пред BBC. Причината за набирането на све-

жи капитали от страна на Deutsche Bank са новите финансови изисквания към банките, които бяха одобрени от международния комитет в Базел. Според тях минималната капиталова адекватност за банките се повишава до между 7 и 9%. Въпреки тази промяна Deutsche Bank няма нужда да набира капитали веднага, твърдят анализатори. Според резултатите от стрес тестовете, проведени от европейските регулатори през юли, банката вече има капиталова адекватност от 12.6%.

Дори и при най-негативния сценарий тя би паднала до 9.7%. Затова и очаква-

нията са, че новите средства ще бъдат използвани за увеличаването дела на Deutsche Bank в друга банка - Postbank.

Срок

Въпреки че след одобрението на новите регулации банките ще имат срок от няколко години да приведат балансите си според критериите, големите трезори бързат да го направят, за да успокоят финансовите пазари. Според германската банкова асоциация най-големите 10 трезора в страната ще трябва да съберат общо 105 млрд. EUR свежи капитали, за да отговорят на изискванията.

16 ПАЗАРИ

Цени на петрол и петролни продукти

Вид	Борса	Единица	Август	Септември
Суров петрол	NYMEX	USD/б	76.06	-
Брент	ICE	USD/б	78.23	2,190.00
Газов	ICE	USD/т	666	-
Природен газ	NYMEX	USD/MMBtu	3.89	-
Гориво за отопление	NYMEX	USD/gal.	2.1	-
Пропан	NYMEX	USD/gal.	0	0

Фючърси на агрокултури

Вид	Разновидност	Борса	Единица	Септември
Пшеница	Soft Red	CBT	USD/m	267.45
Царевица	Yellow	CBT	USD/m	186.80
Ечемик	Feed	ASX	USD/m	186.48
Памук	No.2	NYBOT	USD/m	2010.58
Kaiko		NYBOT	USD/m	2,646.00
Kaфе	Arabica	NYBOT	USD/m	4257.05
Соя	No.2	ICE	USD/m	380.79
Захар	White	NYSE LIFFE	USD/m	587.20

Борси: CBOT - Чикагска стокова борса; CME - Чикагска търговска борса; NYBOT - Нюйоркска стокова борса; ASE - Австралийска стокова борса

Спот цени на цветни метали

Вид	Борса	Единица	Цена	Зм.
Мед	LME	USD/т	7,531.00	7,560.00
Калай	LME	USD/т	21,700.00	21,680.00
Олово	LME	USD/т	2,161.50	2,190.00
Цинк	LME	USD/т	2,124.00	2,150.00
Алуминий	LME	USD/т	2,082.00	2,110.50
Никел	LME	USD/т	22,575.00	22,645.00
Алуминиева сплав	LME	USD/т	2,220.00	2,120.00

Цени на благородни метали

Вид	Борса	Единица	Купува	Продава
Злато	LME	USD/тр.у.	1246.9	1247.9
Сребро	LME	USD/тр.у.	19.88	19.9
Платина	LME	USD/тр.у.	1542	1545
Паладий	LME	USD/тр.у.	519	524
Родий	LME	USD/тр.у.	2,080.00	2,280.00

Източник: Bloomberg

Мерни единици: 1 бу. соя = 27.216 кг; 1 бу. царевица = 25.4016 кг; 1USD = 1 U.S. cent
1бу. овес = 15.4224 кг; 1 lb. = 0.4536 кг; 1 cwt = 50 кг; 1 gal. = 3.785 л; 1 MT = 1000 кг

Курсове за митнически оценки

Валута	Код	За	Стойност
Currency	Code	For	Rate
Австралийски долар	AUD	1	1,37049
Бразилски реал	BRL	10	8,67177
Канадски долар	CAD	1	1,47766
Швейцарски франк	CHF	1	1,45707
Китайски ренминби юан	CNY	10	2,23582
Чешка корона	CZK	100	7,88133
Датска корона	DKK	10	2,62538
Естонска корона	EER	10	1,25000
Британска лира	GBP	1	2,37560
Хонконгски долар	HKD	10	1,95413
Хърватска куна	HRK	10	2,68898
Унгарски форинт	HUF	1000	7,02601
Индонезийска рупия	IDR	10000	1,69369
Исландска корона	ISK	100	3,26265
Японска йена	JPY	100	6,74424
Южнокорейски вон	KRW	100	1,77916
Литовски литас	LTL	1000	1,29314
Латвийски лат	LVL	10	5,66448
Мексиканско песо	MXN	1	2,76091
Малайзийски рингит	MYR	10	1,20828
Норвежка корона	NOK	10	4,82754
Новозеландски долар	NZD	10	2,46637
Филипинско песо	PHP	10	1,09201
Полска злота	PLN	100	3,36817
Нова румънска лея	RON	10	4,96227
Руска рубла	RUB	10	4,61444
Шведска корона	SEK	100	4,99428
Сингапурски долар	SGD	10	2,07069
Словашка корона	SKK	10	1,12605
Тайландски бат	THB	100	4,80312
Нова турска лира	TRY	10	1,01417
Щатски долар	USD	1	1,51850
Южноафрикански ранд	ZAR	10	2,09460

Валутният курс за митнически цели е курсът на БНБ определен в предпоследната сряда от месеца и публикуван този или на следващия ден, който се използва през следващия календарен месец, освен ако не бъде заменен от курса определен по чл. 91 от ППЗМ. Курсовете са валидни до 24.00 часа на 30.09.2010.

Райффайзен АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ Fondove на Райффайзен Капиталманџа Гевмџафт м.б.х. за дата 9.09.2010 г.	Тип	Валута	Емисионна стойност за поръчки подадени до 15.00 ч. на 9.09.2010 г.					Цена при обратно изкупуване
			До 5 000 евро	От 5 001 до 10 000 евро	От 10 001 до 20 000 евро	Над 20 001 евро	Над 100 001 евро	
Райффайзен-Долар ShortTerm-Облигации	консервативен	USD	157.43	156.66	155.89	155.51	153.59	153.59
Райффайзен-Евролонг-Облигации	консервативен	EUR	12.05	12.00	11.94	11.91	11.76	11.76
Райффайзен-Глобални-Облигации	консервативен	EUR	87.70	87.28	86.85	86.43	85.15	85.15
Райффайзен-А.Р.-Глобален-Балансиран	балансиран	EUR	100.09	99.60	99.11	98.63	97.17	97.17
Райффайзен-Глобален-Балансиран	балансиран	EUR	777.74	773.97	770.19	766.42	755.09	755.09
Райффайзен-Европейски-SmallCap-Компании	високодоходен	EUR	164.22	163.44	162.66	161.87	156.40	156.40
Райффайзен-Глобални-Основни-Акции	високодоходен	EUR	81.22	80.83	80.44	80.05	78.10	78.10
Райффайзен-Глобален-Акции	високодоходен	EUR	155.49	154.74	154.00	153.25	149.51	149.51
Райффайзен-Източноевропейски-Акции	високодоходен	EUR	305.48	304.02	302.57	301.11	290.93	290.93
Райффайзен-Евразия-Акции	високодоходен	EUR	202.43	201.47	200.50	199.54	192.79	192.79
Райффайзен-НововъзникващиПазари в Акции	високодоходен	EUR	235.36	234.24	233.12	232.00	224.15	224.15
Райффайзен-Русия-Акции	високодоходен	EUR	83.79	83.39	82.99	82.59	79.80	79.80
Райффайзен-ИзточнаЕвропа-Облигации	консервативен	EUR	237.29	236.16	235.03	233.90	225.99	225.99

Нетната стойност на активите на дял е равна на цената на обратното изкупуване. Информация за проспектите и правилата на фондовете може да бъде получена на тел. 0700 10 000, както и на интернет адреси www.rcm.at и www.ram.bg

Котировки на взаимните фондове

Фонд	Тип	Бм. сп. (сп)	ЦОМ	Договорност и Риск							
				От началото на годината (не се ангажира)	Стандартно отклонение	За последните 12 мес.	От началото на публ. преса (ангажирана)	Начало на публ. предлагане			
Авора Капитал АД											
Авора капитал - балансиран	балансиран	4.7543	4.7781	4.9445	4.7543	4.6992	-7.67%	15.33%	-11.44%	-24.56%	21.01.2008
Авора капитал - слова COMMODY FUND	фонд в акции	6.8318	6.8660	7.1051	6.8318	6.6952	-3.55%	14.04%	-3.74%	-13.47%	23.01.2008
ДФ Авора Капитал Югоизточна Европа	високодоходен	10.1439	10.2961	10.5497	0.0000	0.0000	0.84%	N/A	N/A	N/A	23.09.2009
Активна Асет Мениджмънт АД											
ДФ Активна Високодоходен	фонд в акции	2.2875			2.2875		-8.22%	27.91%	-15.74%	-55.91%	12.11.2007
ДФ Активна Балансиран	балансиран	2.7203			2.7203		-8.53%	24.57%	-14.90%	-49.13%	12.11.2007
Астра Асет Мениджмънт АД											
ДФ Астра Кеш	паричен пазар	11.2634	11.2578	11.2409	11.2522	11.2522	4.80%	0.12%	7.02%	6.35%	06.10.2008
ДФ Астра Баланс	балансиран	10.8065	10.7527	10.6452	10.6989		0.0000	0.40%	4.09%	3.89%	06.10.2008
ДФ Астра Плюс	фонд в акции	10.0051	9.9553	9.8060	9.8557		0.0000	-3.16%	8.58%	-0.24%	06.10.2008
БенчМарк Асет Мениджмънт АД											
ДФ БенчМарк Фонд 1 Акции и Облигации	балансиран	13.6412		13.5061			0.63%	5.63%	0.98%	6.54%	14.12.2005
ИД БенчМарк Фонд 2 Акции	фонд в акции	7.9067		7.8284			-6.54%	10.72%	-14.78%	-4.72%	01.03.2006
ДФ БенчМарк Фонд 3 Сектор Недвижими Имоти	фонд в акции	4.8167		4.7690			-18.52%	12.11%	-17.63%	-16.12%	21.06.2006
ДФ БенчМарк Фонд 4 ЕНЕРГЕТИКА	фонд в акции	7.7952		7.5682			-4.44%	12.32%	-0.18%	-10.17%	05.02.2008
ДФ БенчМарк Фонд 5 ЦИЕ	фонд в акции	11.2896		10.9608			6.81%	12.80%	10.06%	3.60%	05.02.2008
БенчМарк Фонд 6 Паричен	паричен пазар	12.0160		12.0160			5.92%	0.13%	8.80%	8.41%	03.06.2008
Болкан Капитал Мениджмънт АД											
ДФ БКМ Балансиран Капитал	фонд в облигации	81.5022		81.2169		81.5022	-1.72%	1.97%	-5.03%	-4.86%	20.11.2006
ДФ Европа	фонд в акции	47.2924		47.0559		47.2924	-8.87%	3.18%	-14.54%	-13.86%	20.11.2006
ДФ Балкани	фонд в акции	63.1843		62.8684		63.1843	-8.35%	4.53%	-6.77%	-12.54%	03.10.2007
Варчев Мениджмънт Къмплани ЕАД											
ДФ Варчев Високодоходен фонд	фонд в акции	98.3307		96.8667			-4.93%	3.34%	-4.27%	-0.67%	04.01.2007
ДФ Варчев Балансиран фонд	балансиран	79.6249		78.4395			-4.58%	2.22%	-5.29%	-7.29%	25.06.2007
ДСК Управление на активи АД											
ДФ ДСК Стандарт	фонд в облигации	1.30975		1.30713			4.78%	0.80%	6.80%	5.78%	01.12.2005
ДФ ДСК Баланс	балансиран	1.07300		1.06658			-0.58%	4.53%	-1.80%	1.42%	01.12.2005
ДФ ДСК Растек	фонд в акции	0.74314		0.73210			-4.93%	9.61%	-8.59%	-6.54%	01.03.2006
ДФ ДСК Имоти	фонд в акции	0.74498		0.74052			1.50%	2.67%	3.19%	-11.13%	07.03.2008
ДФ „ДСК Евро Актив“	ниско риск	1.04802		1.04488			2.16%	0.39%	3.65%	3.37%	07.05.2009
Елана Фонд Мениджмънт АД											
ДФ Елана Балансиран Евро Фонд	балансиран	100.6811		99.6793			-2.49%	7.09%	-4.18%	0.04%	07.12.2005
ДФ Елана Балансиран Доларов Фонд	балансиран	106.6116		105.5508			-3.33%	5.81%	-6.30%	1.31%	06.03.2006
ИД Елана Високодоходен Фонд	фонд в акции	85.6033		84.3289			-5.50%	10.30%	-9.28%	-1.67%	20.06.2005
ДФ Елана Долар Паричен Пазар	паричен пазар	121.8668		121.8668			6.08%	0.52%	7.35%	7.14%	31.10.2007
ДФ Елана Долар Фонд	ниско риск	93.8519		93.4768			3.96%	2.60%	-1.66%	-2.45%	01.02.2008
ДФ Еврофонд	ниско риск	106.2925		106.1863		106.1863	3.68%	1.03%	5.09%	5.14%	01.07.2009
Златен Лев Капитал АД											
ИД Златен Лев	балансиран	4.6880		4.6600			-4.67%	8.43%	-5.42%	4.67%	08.07.1999
ДФ Златен Лев Индекс 30	фонд в акции	90.9356	90.9309	90.9286	90.9240		-12.08%	14.21%	-18.09%	-5.82%	01.06.2009
Капман Асет Мениджмънт АД											
ДФ Капман Фикс	ниско риск	10.0200		0.0000			N/A	N/A	N/A	N/A	01.06.2010
ИД Капман Капитал	балансиран	17.7408		17.6170			-5.29%	7.25%	-9.71%	10.14%	28.09.2004
ДФ Капман Макс	фонд в акции	11.0122		10.8592			-9.77%	10.24%	-15.61%	1.94%	05.01.2006
Карол Капитал Мениджмънт ЕАД											
ИД Адванс Инвест	фонд в акции	1.1924		1.1748			-7.97%	12.52%	-4.53%	1.79%	10.05.2004
ДФ Адванс Източна Европа	фонд в акции	0.7777		0.7603			10.61%	21.48%	-6.72%	10.14%	04.10.2006
Адванс IPO Фонд	фонд в акции	0.9863		0							

Стока на гения

1.6

► процента до 4.78 USD за бушел поскъпнах котировките на царевичката

” Фючърсите на царевичката поскъпнаха до 23-месечен връх след спекулациите, че реколтата от житни култури в САЩ ще бъде по-ниска от очакваното заради сухото и горещо лято

Индекс на гения

0.5

► процента до 1109.55 пункта поскъпна широкият индекс на борсата в Ню Йорк Standard&Poor's 500

” Измерителят отчете най-голямото си двуседмично поскъпване от средата на юни, след като за последните 10 работни дни увеличи стойността си с 4.2%. Причина бяха по-добрите данни за безработицата в САЩ

Цифра на гения

84.17

► йени за долар достигна курсът на японската валута, след като поевтиня с 0.6%

” Източната валута отстъпи от 15-годишния връх спрямо американския долар, който достигна в началото на седмицата след данните, че Китай има по-голям от очакваното внос

Страх от нова рецесия сваля котировките на медта

Медта поевтиня на борсите в Ню Йорк и Лондон в края на миналата седмица заради опасенията на инвеститорите, че търсенето в двете страни, най-големи потребители в света, САЩ и Китай може да намалее.

Федералният резерв в САЩ обяви, че икономиката на страната показва признаци на забавяне във възстановяването си. Спекулации, че китайската централна банка се подготвя да повиши референтния лихвен процент, само подклаждаха притесненията за спад в търсенето на суровини. Медта с доставка през декември намалява с 0.2% до 3435 USD/паунд на борсата в Ню Йорк. Суровината с доставка след три месеца поевтиня с 0.2% до 7540 USD за метричен тон на Лондонската метална борса. Вносът в Китай на мед и производни продукти от

Мирослав Иванов
mivanov@pari.bg



” Котировките на метала може да пострадат през започналата седмица от спекулации за забавянето в икономическото възстановяване на САЩ

суровината се увеличи с 11% до 379 527 т през август спрямо данни от юли. Това показаха официалните митнически данни на страната. Това беше втори пореден месец на растеж при вноса на мед, припомня Bloomberg.

Данните превърнаха Китай в най-големия потребител на мед в световен мащаб. „Това показва, че забавянето в растежа на Китай е много малко“, коментира Ник Браун от базисаната в Лондон Natixis Commodity Markets Ltd. Котировките на метала може да пострадат през започналата седмица от спекулации за забавянето в икономическото възстановяване на САЩ според проучване на Bloomberg.

Девет от 17 анализатори, инвеститори и търговци, или 53%, изразяват мнение, че металът ще намалее през следващата седмица.



► Китай е най-големият потребител на мед в световен мащаб

СНИМКА БОБИТОШЕВ



► Бялата захар поскъпна до най-високата си стойност за последната седмица на борсата в Лондон заради забавянето на работата на големите бразилски пристанища. Силни гъждове и бури накараха портовете в страната да спрат работа, а това забави износа на захар. Рафинираната захар с доставка през декември поскъпна с 1.8% до 579.30 USD за метричен тон на борсата в Лондон, което е най-високата цена от 3 септември

СНИМКА BLOOMBERG

Маржът между предлагане и търсене остава висок

Цените на зърното по световните борси отново запълзяха нагоре. В Чикаго и пшеницата, и царевичката се вдигнаха с над 9 USD за седмица и са съответно на 259 и 179 USD/т. В Будапеща търговията доста е по-хаотична. Там европшеницата съвсем леко поевтиня до 355 лв./т. Фуражното зърно леко покачи котировките си до 342 лв./т, а царевичката направо отскочи нагоре с над 20 лв. до 334 лв./т. Маслодайният слънчоглед също поевтиня. Той загуби близо 2 лв. до нивата от 659 лв./т.

У нас цените на зърното също не са съвсем ясни. Последните котировки на Софийската стокова борса показват търсене на пшеница от втора Б група на нива 310 лв./т и на маслодаен слънчоглед на 530 лв./т. Отговор на тези предложения продължава да няма. Оферти за продажба имаше само за фуражен ечемик на 305 лв./т. При хранителните стоки

Таня Панайотова,
Софийска стокова борса

” При хранителните стоки цените са стабилни и няма промени в предлагането на брашно, олио, ориз и захар

цените са стабилни и няма промени в предлагането на брашно, олио, ориз и захар.

При нехранителните стоки имаше сделки за енергоносители - бензин А 95 в диапазон от 1783 до 1816 лв./хил. л, дизелово гориво - от 1772 до 1875 лв./хил. л, и гориво за отопление - на 1244 лв./хил. л. В съответствие с настъпващия студен сезон се поднови и интересът към дървен материал и брикети.

Ще поскъпне ли сутрешното кафе

Цените на най-предпочитания сорт - Арабика, са нараснали рекордно с над 30%

Ако вие сте сред милионите хора, които започват деня си с чаша кафе, трябва ли да се притеснявате от случващото се на пазара? Въпроса задава Бред Аръндс, анализатор в Wall Street Journal. Отговорът е обезпокоителен, като се имат предвид недостигът на кафе в света и все по-нарастващата консумация.

Опасения

Основните притеснения на анализаторите са, че предлагането на кафе в световен мащаб няма да успее да отговори на търсенето. Пазарът вече реагира на тези страхове и в резултат цените на най-предпочитания сорт - Арабика, са нараснали с над 30% до невиджано високи нива за последните години. Основната причина са доста по-слабата от очакваното реколта и запасите, които са на критични нива. В същото време потреблението расте.

Реколтите

Добивите на кафе в Колумбия, а и в страните от Цен-

трална Америка като цяло тази година са катастрофални. В Колумбия например реколтата е лоша за втора поредна година, коментира Кона Хаки, анализатор в лондонската Masquarie Securities. Резултатът е поскъпване на суровото кафе. В момента един паунд от сорта Арабика се продава за 1.80 USD при цена от 1.30 USD по-рано тази година. Лъч надежда идва от добрата реколта на кафе в Бразилия. Страната е най-големият производител в света и скоро се очаква да излезе на пазара, но според анализаторите това може да не повлияе така благоприятно на котировките, както се надяват. Причината е, че голяма част от реколтата ще отиде за запълване на намалелите запаси на страната, а догодина се очакват по-слаби добиви.

Колко е лошо

Засега на американския пазар няма място за притеснения, но добрата новина е само краткосрочна. Запасите на кафе в САЩ са доста ниски, което вероятно ще предизвика поскъпване, смятат анализаторите. За момента такова не се наблюдава в търговската мрежа, но рано или късно ще стане факт,

смята Бред Аръндс. Не са успокояващи и данните на правителството, че цената на кафето в момента не само не се е повишила, а дори е по-ниска в сравнение с две години назад. Големите вериги като „Старбъкс“ също засега удържат цените. Всъщност много търговци купуват суровината доста по-рано, така че между поскъпването на кафето на стоките пазари и това в супермаркетите може да минат месеци, посочват от Wall Street Journal. Но е факт, че ако има криза при доставките на кафе, тя рано или късно ще се отрази и на крайните цени. Причината за тези очаквания е също интересът на спекулантите, които се насочват все по-активно към фючърсната търговия с кафе. Този тип играчи обаче може и да се оттеглят бързо при сигнали за подобряване на търсенето и предлагането. Особено ако се окаже, че недостигът на кафе е само краткосрочен.

При всички случаи, ако цената на кафето остане висока, има смисъл заклетиите кафеджии да започнат да трупат запаси. Ако купувате кафето зелено и го печете сами, то ще се запази свежо за по-дълго, съветва Аръндс.



▶ Запасите на кафе в САЩ са доста ниски, което вероятно ще предизвика допълнително поскъпване, смятат анализаторите

СНИМКА REUTERS

Корпоративни съобщения и обяви на държавни институции

Покана за свикване на извънредно Общо събрание на акционерите на "Дружба стъklarски заводи" АД, София

Съветът на директорите на "Дружба стъklarски заводи" – АД, София, на основание чл. 223, ал. 1 от ТЗ свиква извънредно Общо събрание на акционерите на 14 октомври 2010 г. от 11.00 часа в седалището на "Дружба стъklarски заводи" АД, гр. София, ул. "Проф. Иван Георзов" № 1 – административна сграда, със следния дневен ред:

1. Приемане на решение за разпределение на дивидент между акционерите от неразпределена печалба на Дружеството, формирана към 31.12.2009 г., в размер на 28 717 480 лева; предложение за решение – Общото събрание приема решение за разпределение на дивидент между акционерите от неразпределената печалба на Дружеството към 31.12.2009 г. в размер на 28 717 480 лева;
2. Приемане на решение за участие в акция, която притежават акциите с право на глас или упълномощени техни представители да вземат участие в работата на общото събрание. Регистрацията на акционерите и техните представители за участие в събранието ще започне в 10.30 ч. на 14 октомври 2010 г. в седалището на Дружеството: гр. София, ул. "Проф. Иван Георзов" № 1 – административна сграда. При липса на кворум на основание чл. 227, ал. 3 от ТЗ общото събрание ще се проведе на 28 октомври 2010 г. от 11.00 ч., на същото място и при същия дневен ред, независимо от представения на събранието капитал.
3. Образците на пълномощни, които могат да се използват за гласуване чрез пълномощник, са публикувани на интернет страницата на Дружеството www.drujba.bg
4. Писмените материали по дневния ред са на разположение на акционерите в седалището на Дружеството: гр. София, ул. "Проф. Иван Георзов" № 1, като всеки акционер при поискване може да се запознае с тях безплатно в съответствие с чл. 224 от ТЗ.
5. Пълен текст на обявата за общото събрание е публикувана на интернет страницата на Дружеството, както и на сайта, в който Дружба стъklarски заводи АД разкрива регулирана информация: www.x3news.com.

ПЛОВДИВСКА ОБЩИНСКА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИВАТИЗАЦИЯ
4000, гр. Пловдив, ул. "Железарска" №1, тел.: (032) 626482, 622771, www.poaar.net

РЕШЕНИЕ № 294
от 22.07.2010 г. на Общински съвет Пловдив
(обнародвано в ДВ, бр. 69 от 03.09.2010г.)

На основание чл. 21, ал. 1, т.8 от ЗМСМА, чл.1, ал.2, т.1, чл.3, ал.3, т.2, чл.4, ал.2, чл.31, ал.1, чл.32, ал.2, т.1 и чл.28 ал.2 от ЗПСК, чл.2, ал.1, т.1, чл.5, чл.6, чл.9 и чл.14 ал.4 от Наредбата за търговете и конкурсите и предвид изложените в предложението с вх. № 10X1-376 от 19.07.2010 г. фактически основания, Общински съвет – Пловдив РЕШИ:

1. Да се проведе публичен търг, с явно наддаване за продажбата на 2 602 гяла, представляващи 100% от капитала на "Бъдеще" ЕООД, гр. Пловдив при следните условия:
 1. Начална тръжна цена – 1 136 460 /един милион сто тридесет и шест и четиристотин и шестдесет хиляди / лева. Сделката е освободена от ДДС.
 2. Начин на плащане: Достигната на търга цена, след приспадане на внесените депозит се заплаща в български лева по следния ред:
 - 2.1. 35% / тридесет и пет процента/ от достигнатата на търга цена – при сключване на приватизационния договор.
 - 2.2. Остатъкът от цената в размер на 65% /шестдесет и пет процента/ от покупната цена в срок от осемнадесет месеца - на три периодични вноски през 6 месеца, считано от сключване на приватизационния договор.
 - Първа вноска от 25% /двадесет процента/ от покупната цена - в срок до шест месеца от сключването на договора;
 - Втора вноска от 25% /двадесет и пет/ процента от покупната цена - в срок до дванадесет месеца от сключването на договора;
 - Трета вноска от 20% /двадесет / процента от покупната цена – в срок от осемнадесет месеца от сключването на договора.
 - 2.3. Купувачът може да заплати цялата цена еднократно при сключването на договора.
 - 2.4. Обезпечение на неизплатената част от цената на Дружеството – Банкова гаранция в полза на Община Пловдив; Банковата гаранция се предоставя преди сключването на договора.
 - 2.5. Купувачът се задължава да изплати задълженията към Община Пловдив в срок от три месеца от датата на сключване на приватизационния договор.
 3. Стыпка на наддаване – 50 000 /петдесет хиляди/ лева.
 4. Депозитът за участие е парична вноска от 300 000 /триста хиляди / лева, който следва да е постъпил по банковата сметка на Пловдивска общинска агенция за

приватизация до 17-ия /седемнадесетия/ ден включително, от обнародването на настоящото Решение в "Държавен вестник".

5. Тръжната документация, състояща се от Правила за провеждане на търга, Информационен меморандум на Дружеството и проект на Договор за приватизационна продажба, се закупува в офиса на Пловдивска общинска агенция за приватизация (ПОАП), ул. "Железарска" №1, стая №2 до 16.00 часа на 17-ия ден (включително) от обнародването на настоящото Решение в "Държавен вестник", след заплащане в брой на сумата от 5 000 (пет хиляди) лева без включен ДДС, на посочения адрес. При получаване на тръжната документация представителят на съответния кандидат следва да представи документ за самоличност и документ за актуално правно състояние на юридическото лице, което представлява, а в случаите на упълномощаване – и нотариално заверено пълномощно за закупуване на документация и подписване на декларацията за не разгласяване на информацията. Документите по преходното изречение, които са съставени на език, различен от българския, следва да бъдат придружени с превод на български език, извършен от заклет преводач. Не се допуска го участие в търга Консорциум създаден под формата на гражданско дружество.
6. Срок за подаване на предложения за участие в търга – до 16.00 часа българско време на деня, предхождащ търга в офиса на ПОАП, ул. "Железарска" №1, етп.
7. Оглед на активите на Дружеството – всеки работен ден до деня, предхождащ търга, след закупуване на тръжната документация и представяне на удостоверение за право на извършване на оглед, издадено от ПОАП.
8. Тръгът ще се проведе на 21-ия ден от обнародването на настоящото решение в "Държавен вестник", от 10.00 часа българско време в офиса на ПОАП, ул. "Железарска" №1, етп.
9. Утвърждава Тръжна документация за продажба на 2 602 гяла, представляващи 100% от капитала на "Бъдеще" ЕООД, Пловдив, състояща се от Правила за провеждане на търга, Информационен меморандум, проект на Договор за приватизационна продажба. Тръжната документация съдържа изискуемите реквизити по чл.9 от Наредбата за търговете и конкурсите, включително и обстоятелствата по чл. 6 ал.1 от НТК с конкретни данни за всяко едно от тях.
10. Всички срокове в настоящото решение се броят от деня, следващ обнародването му в "Държавен вестник", и изтичат в последния посочен ден и час.
11. Възлага на Изпълнителния директор на ПОАП в комисията за провеждане на търга да включи по един представител от ППГОС, определен от ръководствата им.
12. Възлага на Пловдивската общинска агенция за приватизация подготвящата, организацията и провеждането на търга.
13. Възлага на Изпълнителния директор на ПОАП да сключи приватизационен договор със спечелилия търга участник в срока по Наредбата за търговете и конкурсите.

ПЛОВДИВСКА ОБЩИНСКА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИВАТИЗАЦИЯ
4000, гр. Пловдив, ул. "Железарска" №1, тел.: (032) 626482, 622771, <http://poar.net>

На основание Решение - №293 от 22.07.2010 г. на Общински съвет – Пловдив, обнародвани в ДВ №69/03.09.2010г.

ОБЯВЯВА ТЪРГ С ЯВНО НАДДАВАНЕ ЗА ПРОДАЖБА НА:

Обект, адрес	Дата и час на провеждане	Застр. площ, /кв.м./	Нач. тръжна цена /лева/	Вноска депозит, /лева/	Тръжна документация /лева/
1. ОНИ с идентификатор 56784.503.176.2.2 по кадастралната карта на гр. Пловдив, представляващ масивна едноетажна сграда със ЗП – 120 кв.м., с право на строеж върху общинско място, на ул. "Дилянка" №15, гр. Пловдив.	На 21-ия ден от обнар. 6 ДВ от 14,00ч.	120 кв.м.	29 800 лв. Сделката е освободена от ДДС.	12 000 лв.	500 лв. /без ДДС/

1. Тръгът ще се проведе в сградата на ПОАП, ул. "Железарска" №1, Пловдив. етп.3

2. Депозитът за участие следва да е постъпил по банковата сметка на ПОАП, до 17-ия ден от обнародването на съответното Решение в "Държавен вестник".

3. Тръжната документация за участие в търга се закупува в офиса на Пловдивска общинска агенция за приватизация, ул. "Железарска" №1, до 17-ия ден от обнародването на съответното Решение в "Държавен вестник", до 16.00 часа българско време. Цената на комплект тръжна документация е 500 /петстотин/ лева /без ДДС/, платими в брой на посочения адрес. При получаване на тръжната документация представителят на съответния кандидат следва да представи документ за самоличност и документ за актуално съдебно състояние на юридическото лице, което представлява, а в случаите на упълномощаване – и пълномощно в писмена форма. Документите по преходното изречение, които са съставени на език, различен от българския, следва да бъдат придружени с превод на български език.
4. Оглед на обекта – всеки работен ден до 19-ия ден /включително/ от обнародването на съответното Решение, от 9.00 до 17.00ч., с предварително подадена писмена заявка в офиса на ПОАП, гр. Пловдив, ул. "Железарска" №1 и представен документ за закупена тръжна документация.
5. Предложенията за участие в търга се подават в офиса на ПОАП, ул. "Железарска" №1, до 16.00 часа на деня, предхождащ търга.
6. Начин на плащане: Достигнатата на търга цена /след приспадане на внесените депозит/ се заплаща в български лева, преди сключване на приватизационния договор, по банковата сметка на Община Пловдив.
7. Възлага на Изпълнителния директор на ПОАП да сключи приватизационен договор със спечелилия търга участник в срока по Наредбата за търговете и конкурсите.

Пари

Цена за публикация:
0.66 лв./колон мм/ без ДДС
Срок за подаване на заявките:
до 11 ч. в деня преди публикация

За допълнителна информация и заявки:
тел.02/4395 853, e-mail: reklama@pari.bg

ПРОДАВА ФИРМА
собственник на FitCurves®
ФИТНЕС САМО ЗА ЖЕНИ
за гр. Варна
*най-големият фитнес франчайз
lawyer.yakimov@gmail.com
0888 740 611

Половината български фирми трудно събират вземанията си

От началото на годината компаниите са отписали около 4% от всичките си вземания

Само половината сметки в България се плащат навреме, показва проучването „Навици за плащане в България“, проведено от международната компания „EOS Груп“ сред 2200 български и европейски компании. Данните показват, че 49.6%, или всяка втора сметка, не се заплащат в срок. Миналата година просрочените плащания в България бяха 53%.

Проблемите на фирмите

Фирмите в България имат проблеми и с висок дял на отписаните вземания, показват още данните на EOS. Общо отписаните вземания на фирмите са 3.8%, а най-сериозно засегнати са компаниите от сектора на услугите. Този бранш отписва 5.5% от вземанията си само от сегмента „Частни клиенти“, а корпоративните клиенти не покриват 5% от вземанията си. На второ място по отписани вземания се нарежда промишлеността. Компаниите от този бранш „забравят“ за 3.7% от вземанията си от частни клиенти и 4.7% от дължимото от други корпоративни клиенти. Търговията е трета по отписани вземания. Тук 2.4% от фирмените клиенти и 1.8% от физическите лица не покриват дължимите суми.

Финансовото натоваване на фирмите в резултат на отписаните вземания води до проблеми с ликвидността, отчитат от EOS. А данните показват, че всяка пета фирма (21%) е застрашена по отношение на ликвидността. При промишлените предприятия този дял е по-голям - 24%. През миналата година само 16% от фирмите са имали проблеми с ликвидността.

Сравнение

Данните от проучването показват, че фирмите в България се справят по-добре от работещите в Гърция и Испания. Компаниите в Гърция и Испания обаче имат повече отписани вземания, отколкото българските. Гръцките фирми са

49.6

▶ процента от сметките в България се плащат навреме

3.8

▶ процента от компаниите отписват напълно вземанията си

21

▶ процента от фирмите имат проблеми с ликвидността

13

▶ процента от компаниите назначават специализирани сътрудници за управление на вземанията

27.2

▶ процента от фирмите работят с адвокатски кантори или агенции за събиране на вземанията

СНИМКА BLOOMBERG



отписали 5% от вземанията си, а испанските - 4.7%. Полските предприятия са отписали 2.3% от вземанията си. За Словакия този процент е с 1.9%, а за Русия с 1.8%.

Великобритания, Белгия и Германия обаче се справят

по-добре с ликвидността. Ако у нас проблеми с това имат близо 21% от компаниите, в Германия този процент е 9, а в Белгия и Великобритания - 10.

Откъде идват неприятностите

Въпреки че финансовите проблеми, от една страна, са породени от кризата, фирмите може да си помогнат. Според експертите от EOS много важни са бързата реакция и навременното предупреждение за просрочени задължения. „Колкото по-рано се отправят професионално предупреждения за просрочени задължения, толкова по-голяма е вероятността те да бъдат покрити и да се избегнат затрудненията“, обясни Райна Миткова-То-

дорова, управител на „EOS Матрикс България“.

Бягство от проблемите

Един от начините да се избегнат проблемите със събираемостта на вземанията е фирмите да използват професионално управление на риска. А тази услуга използват едва 13% от анкетираните фирми. Преди година около 26% от компаниите са посочили, че при тях работят експерти по управление на риска и вземанията. Много рядко се използват и външни доставчици на услуги. Само 27.2% от фирмите работят с адвокати или агенции за събиране на вземанията. В Германия от услугите на адвокатски кантори и агенции за вземанията се

възползват 90% от фирмите, в Белгия - 78%.

Криво разбрано

Според специалистите от „EOS Матрикс България“ причината компаниите у нас да не използват външна помощ при управлението на финансовите си вземания най-често е стремежът да спестят. Това обаче води повече до загуби, отколкото до спестяване на средства. „Българските фирми пестят неправилно, като не отделят ресурси за управлението на риска и вземанията“, коментира Райна Миткова-Тодорова. Тя коментира още, че в една трудна икономическа ситуация финансовото равновесие се поддържа точно чрез външни услуги.

Рагослава Димитрова

„Българските фирми пестят неправилно, като не отделят ресурси за управлението на риска и вземанията. Особено в една икономически трудна ситуация предприятията би трябвало да подсигурират своето финансово равновесие, за да се предпазят от последствията на кризата“

Райна Миткова-Тодорова, управител на „EOS Матрикс България“

Методология

2200 фирми участвали в проучването

▶ През пролетта на 2010 г. „EOS Груп“ е анкетирала 2200 фирми в десет страни за местните практики на плащане.

▶ Проучването е проведено съвместно с независимия институт за пазарни

проучвания „Ипсос“.

▶ По 200 фирми от Великобритания, Испания, Гърция, Румъния, Русия, Словакия, България, Полша и Белгия, както и 400 фирми от Германия са отговорили на въпроси във връзка с техния собствен опит в плащаната, икономическото развитие на съответната страна, както и по темите управление на риска и вземанията.

Без предразсъдъци, моля

Около 95% от хората с увреждания са безработни, а в сегашните икономически условия ситуацията за тях на пазара на труда става още по-сложна

Проф. Стивън Хокинг е английски физик, специалист в области като космология и квантова механика, известен и като „наследникът на Айнщайн“. Сред най-големите му научни достижения са доказването на теорията за Големия взрив и това, че черните дупки излъчват енергия от елементарни частици, т.нар. „лъчение Хокинг“. Същият този човек страда от амиотрофична латерална склероза - болест, която го приковава към инвалидна количка и с течение на годините единственият мускул, който може да движи, е този на бузата, под окото му. Това обаче не е пречка за научната му работа. Може и да сте чували за онзи учен, който написал книгата само с намигване на окото, което сложна система от датчици успява да дешифрира. Това е той.

С други думи - хората с увреждания не са инвалиди (от англ. in-valid - невалиден) и работодателите не трябва да подценяват качествата и способностите им.

Щампа „невалиден“

„Около 95% от хората с увреждания в България са без работа и основната причина за това е вроденото разбиране, че те са ограничен капацитет или заради предразсъдъци за качеството на работата им“, разказа за в. „Пари“ Минчо Коралски, изпълнителен директор на Агенцията за хората с увреждания (АХУ). „Работодателите не наемат такива служители и защото смятат, че често ще излизат в болнични“, допълва Елка Тодорова, председател на Националната федерация на работодателите на инвалиди (НФРИ). Друга причина е, че според тях те се ползват с прекалено голяма защита от държавата, тъй като, за да се уволни лице с увреждане, е нужно да се получи изрично разрешение от Инспектората по труда.

Всъщност обаче те не са чак толкова неспособни, казват и хората в държавните и неправителствените организации, а и от фирмите, в които има такива служители. Въпросът е да се преодолее предразсъдъкът за щампата „невалиден“ и

да се създадат достатъчно адекватни условия и стимули за бизнеса все по-често да се обръща към такива работници.

Преференции с труген гостъп

Според българското законодателство бизнесът може да получи финансови субсидии за заплатите и осигуровките на служители с увреждания (вж. инфографиката). Фирмите може и да кандидатстват за средства, с които да подобрят достъпа на служителите си до работното място, както и да го адаптират по достатъчно подходящ начин. Масово обаче от компаниите казват, че са се отказали от тези субсидии или изобщо не са пробвали, тъй като процедурата за кандидатстване е сложна и объркваща, показва допитване на в. „Пари“. Това е и причината, поради която само 1/5 от държавните бюджети за подобни цели са изразходвани към края на юли, показва справка за в. „Пари“ от Агенцията по заетостта (вж. графиката).

Според представителите на бизнеса субсидиите не са водещото в избора им за тях да работят служители с увреждания. Обикновено те или имат някаква лична емоционална история, или се стремят да бъдат социално отговорни. Все пак, ако системата се подобри, може би и броят им ще е по-различен. От НФРИ например предлагат да се помисли и за вариант да се въведат данъчни облекчения за фирмите, които наемат хора с увреждания.

Неспазени задължения

Според българското законодателство компаниите с персонал над 50 души трябва да осигуряват от 4 до 10% заетост на хора с увреждания в зависимост от сектора, в който работят, като половината от откритите работни места да бъдат за хора с трайни увреждания. Според Минчо Коралски обаче това не се случва на практика. Той дори препоръчва да има още по-строга квота от около 2% за всички фирми с над 50 души персонал.

Друга идея е да се създадат т.нар. „защитени предприятия“ на държав-

на издръжка, в които да работят хора с висока степен на инвалидност. Те могат да се занимават с нещо тежки дейности, като например лепене на пликове или сгъване на кутии. Идеята е да се поддържат някакви трудови навици, да няма норми. Водещото да не са производствените резултати, а социализирането на тези хора.

Подобряване на системата

Другите два сериозни проблема, които пречат за по-добрата реализация на хората с увреждания на пазара на труда, са достъпът им до работната среда и образованието им. За много хора градският транспорт, държавни или частни сгради остават недостъпни. Освен това повече от 40% от хората с увреждания са с образование под средното, констатира от НФРИ. Това създава трудности в търсенето на работа, а и в повишаването на квалификацията им, тъй като в повечето случаи, за да се завърши определен курс, е нужно да се отговаря на минимални изисквания, свързани с образованието, които хората с увреждания невинаги покриват.

Който търси, намира

По неофициални данни на неправителствените организации хората с увреждания в трудоспособна възраст са около 350 хил. Това е значителен трудов ресурс, който може да се използва поне на работни места с нещо тежка и специализирана работа. Масово се търсят хора за продавачи, за кол центрове, за административна работа, а се оказва, че са подходящи понякога и за по-специфични занимания като преводи и т.н. На практика обаче не всички активно търсят работа. Официално регистрираните като безработни към средата на годината са едва около 18 500. Разликата в цифрите е показателна. Някои предпочитат да получават социални помощи или просто вече са се отчаяли, че ще си намерят работодател.

Социалната отговорност

Към всички негативни



КАКВИ СА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА И ПРЕФЕРЕНЦИИТЕ НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ СПОРЕД БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО?

Да осигуряват работни места

Работодател с повече от 50 работници и служители е длъжен да определя ежегодно работни места, подходящи за лица с намалена работоспособност. Броят им трябва да бъде от 4 до 10% от общия брой на работниците и служителите в зависимост от отрасъла, в който работи съответното предприятие (чл. 315, ал. 1 от Кодекса на труда).

Да получават субсидии за достъп до работното място

Работодателят може да кандидатства с проекти пред Агенцията за хората с увреждания за отпускане на средства, които са свързани с осигуряване на достъп до работното място или приспособяването му за лица с увреждане (чл. 25, ал. 1 от Закона за интеграция на хората с увреждания). С подобни проекти може да кандидатстват и специализираните предприятия и кооперации за хора с увреждания (чл. 28, ал. 2 от Закона за хората с увреждания). Размерът на администрираните средства за финансиране на проектите на работодателите се определя ежегодно от Агенцията за хората с увреждания.

Да получават субсидии за осигуряване на заетост

Работодателите се насърчават да наемат на работа лица с трайни увреждания със субсидии от държавния бюджет за трудово възнаграждение и всички социални и здравни осигуровки на наетите лица за отработения от тях период (Закон за насърчаване на заетостта, чл. 36, ал. 2; чл. 52, ал. 1; чл. 52, ал. 2) Размерът на субсидиите за работодателите се определя ежегодно с Националния план за действие по заетостта.



ОТ КАКВО МОГАТ ДА СЕ ВЪЗПОЛЗВАТ ЛИЦАТА С УВРЕЖДЕНИЯ СПОРЕД ЗАКОНА?

Обучения и заетост

Лицата с увреждания могат да се включат в Националната програма за заетост и професионално обучение на хора с трайни увреждания. В програмата могат да участват регистрирани в бюро по труда безработни с намалена работоспособност от 50 и над 50%, като приоритетно в нея се включват безработни с над 71% намалена работоспособност, военноинвалиди - с и над 50% намалена работоспособност, хора със сензорни и ментални увреждания. Програмата се реализира в два компонента - „Обучение“ и „Заетост“.

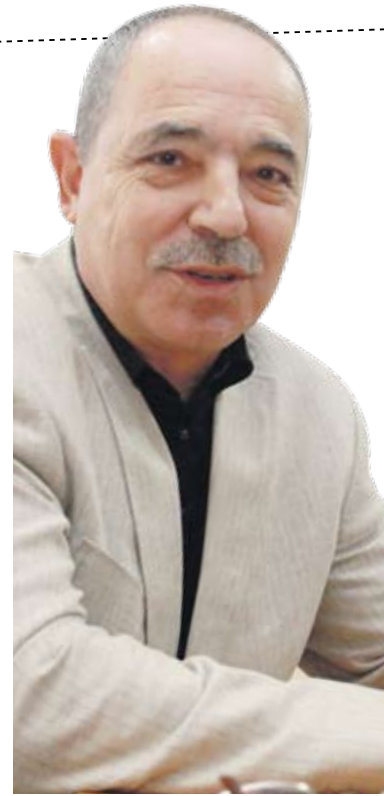
Собствен бизнес

Агенцията за хората с увреждания предоставя до 15 хил. лв. грант за лица с увреждания за започване на самостоятелен бизнес.

фактори на пазара на труда при хората с увреждания, трябва да добавим като капак и сегашната тежка икономическа обстановка, която доведе до цялостно свиване на търсенето на служители. Така допълнително се намалява и делът на фирмите, които не страдат от предразсъдъци и по принцип биха наели хора в неравностойно положение. Тази година за провеждане на кариерата за хора с увреждания, като записванията към момента са показателни за новата тенденция. „Миналата година по това време вече около 20-25 фирми се бяха регистрирали за участие.

Сега броят им е около 10, като те са основно с чуждестранен капитал“, коментира за в. „Пари“ Лилия Тошева, мениджър проекти в Българското сдружение за личностна алтернатива, което е организатор на инициативата. Все пак обаче фирмите, които проявяват своята корпоративна социална отговорност и широко мислене, като търсят и наемат на работа служители с увреждания, не са съвсем изчезващ вид. Остава и да предадат ентузиазма си и на други по веригата. Защото си заслужава - и от икономическа, и от човешка гледна точка.

Дарина Черкезова





КАК СА ИЗРАЗХОДВАНИ ДЪРЖАВНИТЕ СРЕДСТВА, НАСЪРЧАВАЩИ РАБОТОДАТЕЛИТЕ И ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ?

Мерки, насърчаващи работодателите да наемат лица с трайни увреждания

■ 2009 г.
■ към 30.07.2010 г.

Средномесечно работили, в бр.

1662

754

Изразходвани средства, в лв.

3 266 054

375 734

ОБЩ БЮДЖЕТ ЗА 2010 Г. - 1 774 593 ЛВ.

Национална програма за заетост и професионално обучение на хора с трайни увреждания

Средномесечно работили, в бр.

2741

2494

Изразходвани средства, в лв.

8 450 761

5 272 175

ОБЩ БЮДЖЕТ ЗА 2010 Г. - 8 508 426 ЛВ.

✓ Годишно се изразходват около 0.5 млн. лв.

✓ От тази възможност се възползват средно 30-35 лица с увреждания

✓ Годишно се изразходват около 0.5 млн. лв.

Най-важното е да не ги подценяват и да има достъпна работна среда

На документи аз имам 100% нетрудоспособност, но като изключим футбола, мога да се занимавам може би с всичко останало. Вече от 5 години съм и изпълнителен директор на Агенцията за хора с увреждания. Това, което искам да кажа, е, че понятията нетрудоспособност и инва-

Минчо Коралски,
изпълнителен директор на Агенцията за хората с увреждания

„Цивилизацията на едно общество и държава си личи от отношението към децата и инвалидите

лидност са много условия и работодателите не трябва да мислят, че такива хора са с ограничен капацитет. На сегашния етап на развитие на новите технологии не би трябвало да е проблем хора с увреждания да се интегрират все по-успешно на работа. Най-важното е те да не се подценяват и да им се създаде достъпна среда за придвижване и работа. Цивилизацията на едно общество и държава си личи от отношението й към децата и инвалидите.

Коментарите на бизнеса

И слепи хора правят преводи, без работата им да губи от качеството си

Преди време един от преводачите, който работи за мен, катастрофира. Състоянието на жената беше тежко, но тя владееше езика перфектно и реших, че няма логика да не продължава да прави преводи. Още повече че тя може да върши това от вкъщи и накрая само да изпрати файлове по електронната поща.

В момента работя с около 100 преводачи, като 14 от тях са с увреждания. Двама дори са слепи, но ползват специализирана програма, така че дори и това не пречи да си вършат работата качествено. От около десетина години правим преводи на документи на полицията във връзка

Магж Алгафари,
собственик на агенция за преводи и легализация „Леопард - М“

„Искам да се преборя 1/3 от преводите на държавата да се поверяват на хора с увреждания

с различни дела. Понеже работата по тях не е много спешна и може да се изпълни и за няколко седмици, обикновено я препращам на преводачите с увреждания. Те работят малко по-бавно, но отново подчертавам - също толкова качествено, колкото всички останали преводачи.

Смятам, че хората с увреждания заслужават да им се подаде ръка. Не само защото трудно си намират работа, а и защото могат да я вършат перфектно. Такива дейности като преводите например може да се правят от вкъщи. Това, за което искам да се преборя, е 1/3 от преводите на държавата да се поверяват на хора с увреждания.

Не искаме субсидии, но все още търсим служители с увреждания

Работата в кол центрове е подходяща за хора с увреждания. Софтуерът, който използваме, дава възможност да се създават изнесени работни места, т.е. хората да работят от вкъщи. Това е добре за тях, тъй като по принцип са трудноподвижни. През лятото за няколко месеца при нас работи студентка с детски паралич от Драгичево и бяхме доволни от нея. Сега търсим нови хора, които имат компютърна грамотност и са комуникативни, тъй като все пак работата си има своята специфика. Искаме да останат при нас за по-дълго време, тъй като все пак инвестираме време и

Росица Василева-Ганчева,
управител на „Кол Център БГ“

„Софтуерът, който използваме, дава възможност на хората да работят от вкъщи

средства в обучението им.

На служителите с увреждания не заплащаме по-малко в сравнение с другите. Преди време обаче си мислех дали не е добър вариант за намаляване на разходите на фирмата, ако потърсим държавни субсидии за това, че създаваме заетост на хора с увреждания, или за да се пригледат места за хора с увреждания в офиса. Оказа се, че процедурата е доста сложна и по-скоро ще ни затрудни, отколкото да ни помогне финансово. Сега вече съм се отказала да търся субсидии, но все още търсим служители с увреждания.

Някои работодатели имат предубеждения, а не трябва

Миналата година присъствахме на „Ден на кариерата за хората с увреждания“, като тогава си търсихме служител, който да работи в IT сферата. Тогава не успяхме да си намерим подходящ кандидат, но останахме с добри впечатления и затова и тази година ще участваме пак. Целта ни е да намерим служител за администрацията.

Смятам, че хората с увреждания също имат нужда от шанс. Те също има какво да дадат. Понякога на такива служители дори не им личи, че имат някакъв здравословен или друг проблем, но някои работодатели имат предразсъдъци към тях.

Деница Георгиева,
HR мениджър в „Явлена“

„За нас хората с увреждания не се различават от другите кандидати за работа

„Явлена“ се присъедини към Глобалния договор на ООН от няколко години. Един от аспектите в него е свързан с правата на човека, равнопоставеността на хората от гледна точка на пол, раса и т.н. За нас хората с увреждания не се различават от другите кандидати за работа.

От бизнес гледна точка положително е това, че фирмите може да получат помощ от страна на държавата за изграждане на рампи и като цяло за създаване на достъпна среда на работното място. Негативното е, че за да се направи това, е нужно да се отдели повече време.

Пазарът на лекарства

За първите шест месеца на 2010 г. българинът е похарчил 1 млрд.

В година на тежка икономическа криза пазарът на лекарства в България расте, и то не с малки проценти. За първите шест месеца от 2010 той се е покачил с 9% в сравнение със същия период на миналата година, показват проучвания на фармацевтичния бранш у нас. Стойността на продажбата на лекарствени медикаменти вече достига почти 1 млрд. лв.

Въпреки това фармацевтичната индустрия далеч не е най-печелившата у нас. Българинът харчи два пъти повече годишно за цигари - около 2.5 млрд. лв. След вредния за здравето никотин по продажби се нарежда алкохолът. Средно на година у нас се изразходват около 2 млрд. лв. за спиртни напитки.

Едва на трето място се подрежда фармацевтичната индустрия. Изследванията сочат, че от парите, които българинът изразходва на година за лекарства, 78% са за хапчета, предписани от лекар, 15% - за ОТС (лекарства, които може да се закупуват и без рецепта), а 7% са похарчени за хранителни добавки.

Още сме в криза

Купуването на хапчета с рецепта също се е повишило с 10% от началото на годината досега, отбелязват от Асоциацията на научноизследователските фармацевтични производители в България. С 12% е скочила продажбата на медикаменти без рецепта - ОТС. Потреблението на хранителни добавки обаче стои на нивата от миналата година и през първите шест месеца на 2010-а не отбелязва нито ръст, нито спад. Това е така, защото на хранителните добавки се гледа като на стил на живот и са първото нещо, от което хората се лишават по време на криза. "Когато продажбите на хранителни добавки отбележат ръст, това ще е индикатор, че сме излезли от кризата", казва генералният мениджър на IMS Health България Кунчо Трифонов.

И все пак не може да не отбележим факта, че при свита икономика фармацев-

Елена Петкова
elena.petkova@pari.bg



тичната индустрия е една от малкото, която продължава да расте. Основните причини българинът все повече да прибягва до лекарствата са застаряването на населението в страната, ниската удовлетвореност на хората от здравеопазването в България, големият брой нелекувани или неадекватно лекувани пациенти, появата на нови и по-ефективни медикаменти и подобрата информираност и по-големите очаквания на хората днес, казва председателят на организацията Деян Денев.

И докато аптекният пазар на лекарства също бележи ръст от 13% тази година в сравнение с 2009, то не може да се каже същото за болничния пазар, който регистрира спад от 10%.

Плюсове и минуси на пазара

Факторът, който изигра решаваща роля в положителното развитие на фармацевтичния пазар, през първата половина на 2010 г. са новите попълнения на позитивната листа и увеличените права за предписване на определени терапии от GP. Всички останали промени от началото на настоящата година по-скоро подеждаха с отрицателен знак на пазара на лекарства у нас. Определено негативно влияние оказва намалената парична маса у населението като следствие от икономическата криза, както и ограниченият обществен ресурс за здравеопазване. Бюджетите на болниците бяха орязани с от 30 до 50%, което драстично увеличи дълговете им към доставчици и производители на лекарства и медицински медикаменти. Липса на свободни финансови средства в част от участниците на пазара, като дистрибутори, ап-

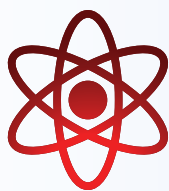
гържат пазара. Останалата 1/3 са малки аптеки, някои от тях на ръба на оцеляването.

► До края на годината експертите прогнозираят ръст на аптекния пазар с около 8%, което в стойности се изразява в 1.5 млн. лв.

► Нивото на закупените опаковки обаче се очаква да остане същото - около 204 млн., което означава, че цените на медикаментите се очаква да се покачат с около 8%.

ПАЗАРЪТ НА ЛЕКАРСТВА ПРОДЪЛЖАВА ДА РАСТЕ

РЪСТ НА ПАЗАРА НА ЛЕКАРСТВАТА
(ЗА ПЪРВИТЕ 6 МЕСЕЦА НА 2010 Г.)



9% ОБЩ РЪСТ



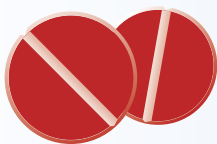
13% РЪСТ НА АПТЕЧНИЯ ПАЗАР



-10% РЪСТ НА БОЛНИЧНИЯ ПАЗАР



10% РЪСТ НА ЛЕКАРСТВАТА С РЕЦЕПТИ



12% РЪСТ НА ОТС

теки и НЗОК, също повлия отрицателно на развитието на фармацевтичния пазар.

Въпреки всички тези фактори пазарът на лекарства расте и до края на годината, прогнозираят още експертите от Асоциацията на научноизследователските фармацевтични производители в България. Средната стойност на една опаковка на медикамент е достигнала най-високото си ниво от 1998 г. насам - 7.66 лв. През 2009 и 2004 г. средната ѝ стойност е била около 7 лв., а през 2008 - една от най-стабилните финансови години за България, цената е достигала около 6.50 лв. за опаковка.

ДДС вгиза цените на лекарствата у нас

Противно на общоприетото мнение, че у нас лекарствата са доста скъпи, проучва-

ният на фармацевти показват, че те имат едни от най-ниските стойности в Европа след Чехия, Словакия, Литва, Румъния и Турция. И все пак има частица истина в обществената нагласа, че българинът плаща скъпо за хапчета. Всъщност у нас около 56% от стойността на медикамента се поема от пациента, а само 44% от държавата. Средните за Европа съотношения са доста по-различни - пациентите заплащат около 17.9% от стойността на лекарствата. В Германия - 7.1%, а във Франция - едва 1%. Тази разлика между нас и Европа се дължи най-вече на високата ДДС, казва председателят на асоциацията Деян Денев. В Гърция данък добавена стойност е 10%, в Испания - 4%, а в Естония - 5%. Какво се получава у нас? Държавата харчи

на година около 627 млн. лв. за лекарства, като 104 млн. лв. от тях са за ДДС, които се връщат обратно в резервите. Около 794 млн. лв. разходва пациентът за лекарства, а от тях 132 млн. лв. са ДДС. На практика от всичките разходи за лекарства - около 1.5 млрд. лв., 236 млн. лв. се вливат обратно в държавната хазна.

Ако ДДС върху лекарствата бъде намален, то цената им у нас настива ще стане една от най-ниските, казва още Денев. Така или иначе българинът харчи много за лекарства и поради факта, че държавата харчи малко. На глава от населението у нас публичните разходи са едва 19 EUR - едни от най-ниските. Средно в ЕС те са около 200 EUR. Въпреки това парите и тази година няма да стигнат. Управителят на Национал-

ната здравноосигурителна каса (НЗОК) Нели Нешева заяви, че от няколко години насам касата е в преразход на бюджета си за лекарства. До края на 2010 г. няма да стигнат около 5 млн. лв., които обаче тя се надява да набави от спестяване на административни разходи.

Изводи

В крайна сметка се получава така, че неадекватното бюджетизиране на лекарствената помощ прехвърля основната тежест от този процес върху пациента. Цените на лекарствата у нас са ниски и не може да бъдат източник на спестявания. ДДС върху лекарствата обаче е сред най-високите в ЕС. И докато всичко това се случва, общите разходи за медикаменти у нас ще растат с всяка изминала година.

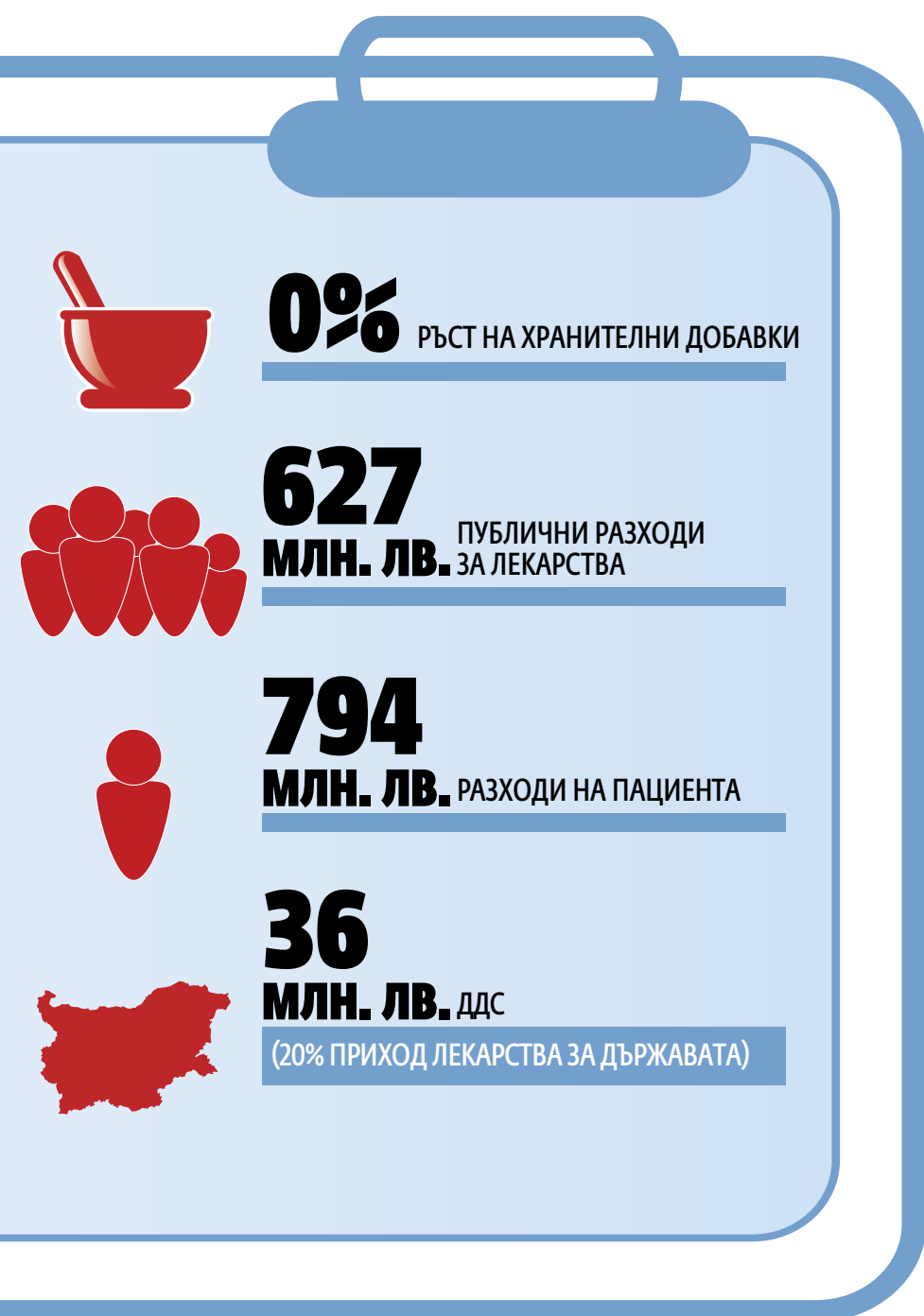
Прогноза

Растежът ще продължи

► Средният годишен оборот на аптеките в България се покачва с всяка изминала година. За първите шест месеца на 2010 г. той е 392 хил. лв., докато миналата година е бил около 350 хил. лв., сочи изследване на IMS Health България. Само около 2200 са големите аптеки у нас, които пог-

продължава да расте

ЛВ. за хапчета



В БЪЛГАРИЯ СЕ УПОТРЕБЯВАТ ВСЕ ПОВЕЧЕ ОРИГИНАЛНИ ЛЕКАРСТВА



СТОЙНОСТИ НА ГЕНЕРИЧНИ И ОРИГИНАЛНИ ЛЕКАРСТВА
(ПЪРВИТЕ 6 МЕСЕЦА НА 2010 Г.)

925
МЛН. ЛВ.

Е ПОХАРЧИЛ БЪЛГАРИНЪТ ЗА ГЕНЕРИЧНИ ЛЕКАРСТВА

203
МЛН. ОПАКОВКИ

ПРОДАДЕНИ ГЕНЕРИЧНИ ЛЕКАРСТВА

793
МЛН. ЛВ.

Е ПОХАРЧИЛ БЪЛГАРИНЪТ ЗА ОРИГИНАЛНИ ЛЕКАРСТВА

45
МЛН. ОПАКОВКИ

ПРОДАДЕНИ ОРИГИНАЛНИ ЛЕКАРСТВА

Графика: Вихър Ласков

В България се употребяват все повече оригинални лекарства

Те държат вече 48.1% пазарен дял

Очаква се тази година съотношението на пазара на генерични и оригинални лекарства в България почти да се изравни, смятат експерти от фармацевтичния бранш. В момента оригиналните лекарства държат 48.1% от пазарния дял, докато този на генериците е 51.9%. Ако сравним данните от 1989 г. насам, когато на нашия пазар едва 1% от лекарствата бяха оригинални, с тези от последните години, ще установим, че средно с по 1% се е увеличавала употребата на оригинални медикаменти. Така от 1989 г. до днес потреблението на

генерични лекарства спрямо оригинални е намаляло с 24%.

Това е доста интересна тенденция, която показва, че у нас все повече започват да употребяват оригинални лекарства за сметка на генеричните, които са по-стари като технология и състав и са с изтекъл патент.

През 2009 г. за генерични лекарства са били похарчени 925 млн. лв., докато за оригинални разходът е 793 млн. лв., показват данните на Асоциацията на научноизследователските фармацевтични производители в България. В брой опаковки съотношението е доста по-различно. 45 млн. броя оригинални лекарства и 203 млн. броя генерични са били купени през 2009 г.

Тези данни недвусмислено показват разликата в цената на двата типа лекарства. Оригинални са в пъти по-скъпи от заместителите си.

Обратният процес

И докато у нас върви процес на оригинализиране на лекарствата, то в Европа динамиката на фармацевтичния пазар се движи в обратна посока. Правителствата поощряват употребата предимно на генерични лекарства. В Русия например генериците държат пазарен дял от 96%. В Полша положението е подобно - над 80% от пазара на лекарства е зает от генерични лекарства. В Канада делът им е нараснал с 14% през 2008

г., сочи проучване на IMS от януари 2009 г. Същото се отнася и за страните от Западна Европа, като Германия и Франция, където генеричните медикаменти бележат ръст от 8%. Тези държави поощряват употребата на лекарства, заместители на оригиналите, защото преди повече от 20 години, когато в България са се пиели предимно генерични лекарства, в Европа са се употребявали почти изцяло оригинални медикаменти.

Пътят на лекарствата до пациента

Разработката на едно оригинално лекарство струва около 1 млрд. EUR, твърдят специалисти. За да се реализира на пазара, оба-

че са необходими поне 15 години. Пътят на синтезирането на оригиналното лекарство минава през първоначално проучване на около 10 000 молекули. От тях се синтезират около 10 или 20. Следват редица изпитания върху животни и хора, докато най-накрая до пазара достигнат 2 или 3 молекули. Най-малкият дефект, който покаже веществото по време на клиничните изпитания, го изхвърля от цикъла и не достига до пациента. След като бъде регистрирано, лекарството получава патент за 10 години. Веднага след изтичането му се появяват около два или три генерика, в разработката на които се инвестират около 2 млн. До 5 години

неоригиналните лекарства вече са между 10 и 15, а цената им е с 80% по-ниска от тази на оригиналните лекарства.

Полумика

У нас политиката на публичните разходи за лекарства е такава, че НЗОК плаща една и съща цена за всички медикаменти с обща молекула, независимо дали са оригинални или генерични. Обикновено тя плаща 50% от най-ниската цена. Независимо кой медикамент предписва лекарят, разходът на касата е един и същ. Той е различен обаче за пациента. Затова много често се случва пациентите да сменят терапията не по медицински, а по финансови причини.

24 СВОБОДНО ВРЕМЕ

Цумат

„Всеки шедевър на музиката е удоволствие да бъде направен. А „Лакме“ е много слушаема и бих казал апетитна опера

► Григор Паликаров, диригент на операта „Лакме“



Горски дух
Паркът е
идеалната
сцена

Високата 26 метра и дълбоката 12 метра сцена на парка във Военната академия се оказва идеалното място както за сценографията, така и за самото съдържание на „Лакме“. Действието на операта се развива към края

на XIX век в колониална Индия. Поради това диетичният декор е флората на индийската джунгла. Е, тук не е точно джунгла, а парк, но пак има дървета и от тази гледна точка постановката върви да бъде изиграна на открито, обяснява атмосферата Паликаров. Можем само да си представяме дали такова е било намерението и на либретистите Едмон Гондине и Филип Жиле.

На опера във Военната академия

Дуетът между Столичната община и Националната опера и балет подари на столичани първото открито изпълнение на „Лакме“



СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

„Индия е две държави в едно: Индия на Светлината и Индия на Мрака.“ В света на писателя Аравинд Адига периферната дантела на Индия на Океана опасва черната материя на Индия на майка Ганг. Тази двойственост на екзотичния и ухаещ на тръпчиви подправки полуостров е примамила много чуждоземци. Френският композитор Лео Делиб е един от тях. Неговата опера „Лакме“ пък е може би най-известната перла, оформена от делтата на Сена и Ганг. Именно историята за дъщерята на брахмина Нилаканта имаха възможност да чуят, видят и усетят на открито столичани в продължение на три дни - от 10 до 12 септември. Трите представления, изнесени във вече открития за посетители парк на Военната академия, бяха част от инициативата на Столичната община и Националната опера и балет „Оперни вечери в парка“.

А теб откъде те познавам

„Лакме“, което звучи през изминалите три дни, е „Лакме“ от последните три сезона на Националната опера. Българската премиера на френската творба беше през май 2008 г., като преди това тя не е била играна от Пиер Лоти „Сватбата на Лоти“ композиция от два музикални откъса - „Дуетът на цветята“ от I действие и „Ария на звънчетата“ от II. Безброй са продуктите на съвременния културен ландшафт, които са ни призовавали да се спуснем заедно „под гъстия свод, където белият жасмин...“ - от въздушевящите рекламни клипове на British Airways до нежния пиано „дует“ на Катрин Денюв във филма „Гладът“. Възможност за близка среща от по-цялостен вид носи

завръщането на Пламен Карталов на поста директор на Софийската опера.

Добри оперни практики

Прибирането на Карталов идва след дългогодишен опит в словенската Опера в Марибор, където режисьорът поставя „Лакме“. Целият реквизит, костюмите и сценографията са изработени в Словения за тамошната постановка, и то на високо европейско ниво, обяснява диригент Паликаров. Благодарение на добрите контакти на Карталов Националната опера успява да получи екипировката срещу сравнително малки средства. По това време вече успяхме да подготвим певци, тъй като преди това реално в България нямаше никой, който да знае партиите, обяснява Паликаров. Т.е. преди две години - с изключение на българите и българките, дошли да работят от Словения, всички бяха дебютанти, допълва музикантът.

Съставът

Това „Лакме“, което след няколко успешни сезона най-вероятно ще продължи да се поставя и в юбилейната 120-годишнина на българското оперно дело през 2010 г., беше вятърът в косите на военния парк през тези почивни дни. В ролята на брахмина Нилаканта - представител на най-висшата духовническа каста в индийското общество, влезе Бисер Георгиев. Благодарение на способността си да контролират изходите на съдбата чрез привнасянето на жертвоприношение и разчитане на старите ведически текстове, в съзнанието на религиозните индийци брахмините реално управляват поведението на боговете. Затова се е смятало, че те са всички богове и същевременно най-висшият бог. Да живееш под опеката на тази божествена пляда с човешко лице не е лесна задача. Свидетелство за това беше изпълнението на Диана Василева и

дебютантката Станислава Иванова като дъщерята на Нилаканта Лакме. Румънецът Александру Бадеа и Георги Султанов пък са британският офицер Джералд, чиято любов към индийската жрица пренася борбата срещу английските покорители от патриотично през религиозно до интимно ниво. Ролята на дуетното „цвете“ на Лакме - нейната робиня и приятелка Малика, изпълни Диана Генова. Както в Словения по-рано, режисурата е на Пламен Карталов. Диригент е Григор Паликаров, а авторът на сценографията и художникът по костюмите са съответно Миодраг Табачки и Ангелина Атладжич.

В очакване на „Лакме“

Близко 10 000 км западно от магичния вътрешен свят на „Лакме“ светската ѝ съдба е не по-малко интригуваща. Премиерата на операта е в Париж през 1883 г. Същата година, в която Гауди започва извайването на стръмен

път до небето с барселонската катедрала „Саграда Фамилия“, под перото на Ницше излиза отново плещената от Ориента притча „Тъй рече Заратустра“, а сред смъртните въздишки на Маркс, Вагнер и Мане за първи път проплакват Мусолини, Кейнс и Кафка. 127 години по-късно „Лакме“ остава един от френските „стандартни“ на оперното изкуство. Тя е прекрасно лирично произведение, прекрасен образец - ако сложим „Кармен“ и „Фауст“ като най-популярните френски опери, „Лакме“ е в челната шестлица, споделя Григор Паликаров. И тъй като, както признава диригентът, една музикална творба съществува само когато звучи и доставя наслада, само когато се изпълнява, да се надяваме, че до лиричния свят на „Лакме“ ще можем да се докоснем поне още няколко сезона - във и извън сградата на Националната опера.

Марина Узунова